

Türkiye Diyanet Vakfı

Ağustos - Eylül 2002 • Sayı : 75

Haber Bülteni

Kadın Kolları Yıl Sonu Sergisi - TDV Öğrenci Yurtları - Yabancı Uyruklu Öğrenciler

TÜRKİYE DİYANET VAKFI

HABER BÜLTENİ

Ağustos - Eylül 2002

SAYI : 75

Sahibi

Türkiye Diyanet Vakfı Adına

A. İhsan SARIMERT

Genel Müdür Vekili

Yayın Koordinatörü

Recep YILDIRIM

Genel Müdür Yardımcısı

Yazı İşleri Müdürü

Yusuf ERDOĞDU

Basın - Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürü

Yayına Hazırlayan

Mehmet Şükrü EROĞLU

Yüksel SEZGİN

Grafik & Tasarım

Mehmet ÖZTÜRK

Dağıtım Sorumlusu

Fehmi YILMAZ

Adres

Dr. Mediha Eldem Sokak No: 72/B

06640 Kocatepe - Ankara

Tel: (0312) 417 12 35 • Fax : 417 12 45

İnternet Adresi

www.diyagnetvakfi.org.tr

E-Posta

tdv@diyanetvakfi.org.tr

Baskı

TÜRKİYE DİYANET VAKFI

YAYIN MATBAACILIK ve TİC. İŞL.

MİTHATPAŞA CAD. 62/B • KIZILAY / ANKARA

TEL : (0312) 425 27 75 • Fax : 417 00 09

Renk Ayrımı

Çağdaş : 229 52 54 • 342 01 93 / Ankara

Başyazı3

Not Defterinden4

Deprem Şehri Sakarya'da Camiler Yeniden Yapılıyor ...5

TDV Kadın Kollarının Yıl Sonu Sergisi10

Türkiye Diyanet Vakfı'nın Yurt Hizmetleri16

Türkiye Diyanet Vakfı'nın 19. Yurt Müdürleri Toplantısı .20

Hz. Peygamber'in Çocuklara Yaklaşımı21

Yabancı Uyruklu Öğrenciler Vakfımızı Ziyaret Etti24

Eğitim ve...29

Romanya'dan Gelen Öğretmenler Vakfımızı Ziyaret Etti .32

Ana-Baba Olma Olgunluğu33

Şube Faaliyetleri35

Eğitim-Ahlâk İlişkisi Üzerine37

Başyazı

**Mehmet Nuri YILMAZ • Diyanet İşleri Başkanı
Türkiye Diyanet Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı**

Kainatta yer alan milyarlarca varlıktan en mükemmelisi insandır. İnsanı diğer varlıklardan ayıran yegane özelliklerden birisi ve en önemlisi inanç ve düşünceye sahip olmasıdır. Zira, en güzel bir biçimde yaratılan insanoğluna bu güzelliği kazandıran akıl ve ona verilen eğitimidir.

Genellikle insana, daha çok çocuk ve gençlere planlı bir şekilde bilgi, beceri ve davranış kazandırma, geliştirme ve yetiştirme faaliyeti olarak tanımlanan eğitim; insanın doğumuyla başlar ve ölünceye kadar devam eder. Çocukların ve gençlerin yetişmesinde eğitim ve öğretiminde toplumun temel taşı olan aile önemli bir fonksiyon icra eder.

Aile, çocukların yetişmesi ve eğitimi açısından en önemli çekirdek müesseselerden biridir. Çocuğun şahsiyeti önce aile ocağında şekillenir. Aile, çocuğa bireysel ve toplumsal anlamda kişilik kazandıran kurumdur. Çocuk, aile ocağında anne-baba, abi-abla veya varsa diğer büyüklerini taklit ederek kişiliğini oluşturur. Bundan dolayı ailenin eğitim düzeyi ve sorumluluk anlayışı büyük önem arzeder. Aileler, temsil ettikleri milletin değer yargılarını, kültürünü, dilini, ortak değerlerini, gelenek ve göreneklerini, inançlarını kısaca maddi-manevi varlıklarını yansıtır.

Tarihin her döneminde, geçmişlerinden miras olarak devraldıkları ve kültür olarak isimlendirilen değerler bütününe göre çocuk ve gençleri hayata hazırlamaya önem atfeden ve bunda başarılı olan toplumlar, gerekli olan değişim ve gelişmeyi sağlıklı bir şekilde gerçekleştirerek huzurlu bir hayat sürmüşlerdir. Genç nesillerin maddi-manevi eğitim ve öğretimlerine gerekli dikkati göstermeyen toplumların ise acı akıbetlerini tarih bizlere bildirmektedir.

İnsanlığın tarih boyunca geçirdiği büyük dönüşümlerin, elde ettiği değerlerin arkasında iki kavram yer almaktadır: ilim ve okumak. Hangi alanda olursa olsun, yapıcı, ulusal, evrensel özelliklere sahip olumlu sonuçlar elde edebilmek için düşüncenin üretilmesine ihtiyaç vardır. Yüce dinimiz İslam da okumaya, yazmaya, ilim öğrenmeye büyük önem vermektedir. Dinimizde ilim, kadın-erkek her müslümana farz kılınmıştır. Bilenler bilmeyenlerden,

alimler cahillerden üstün sayılmıştır. Dinimizin ilk emri "oku" diye başlıyor. İlim bizim dinimizde ibadetten önce gelir. Kültürsüz, ilimsiz, irfansız milletlerin yaşaması mümkün değildir. Eğer bir millet medenî olmak istiyorsa, yücelmek istiyorsa, mutlaka ilme değer vermelidir. İmanımızı kuvvetlendiren de yine ilimdir.

Yüce dinimiz akla ve onun doğal ürünü olan ilime, araştırmaya ve düşünceye, sanat ve tekniğe büyük önem vermiştir. İlmin değeri ve önemi hakkındaki ayet ve hadislerden ilham alan mü'minler, tarihte hem devlet, hem de fert olarak ilmi çalışmalara büyük önem vermişler ve her sahada dünya çapında ilim adamları yetiştirmişlerdir.

Bu itibarla, özünde okumaya, öğrenmeye ve ilme en büyük önemi veren İslâm Dini mensuplarının, eğitime, kültüre ve teknolojik gelişmeye herkesten daha çok taraftar ve hazırlıklı olması gereklidir. Eğitim ve öğretim; toplumun bütün fertlerini kapsayan ve onların zihni, ruhi, bedeni ve kültürel kabiliyetlerini yükseltmeyi hedefleyen bir gayret olarak idrak edilmelidir.

Teknoloji çağı diye isimlendirdiğimiz günümüzde ilim, varolmanın artık bir şartı haline gelmiştir. Bilgi üretmek, düşünceyi bilgiye dayandırmak, kısaca her türlü hizmet ve faaliyeti sağlıklı bilgilerle gerçekleştirmek, geçmişe göre daha fazla önem arz etmektedir. Bu sebeptendir ki ilme, eğitime ve öğretime fert olarak, aile olarak, millet olarak gerekli hassasiyeti göstermeliyiz.

Ülkemizin sosyo-ekonomik yönden ve buna paralel olarak eğitim-öğretim seviyesi açısından istenilen düzeye ulaşması için eğitim-öğretim metot ve teknikleri konusunda bütün imkanlar seferber edilmeli, topyekün yardımlaşmak suretiyle vakit geçirilmeden gerekli atılımlar yapılmalıdır. İnanıyorum ki; bunu başardığımız takdirde ülke ve millet olarak dünya milletleri arasında saygın yerimizi alacak ve geleceğe ümitle bakmamız mümkün olacaktır.

İstiklalimizin ilelebet muhafazasını kendilerine emanet edeceğimiz çocuklarımızı, köklü tarihimize ve önümüzdeki "Bilgi Çağı"nın gereklerine göre hazırlamalı, milletimize ve bütün insanlığa yararlı bireyler olarak yetiştirmeliyiz.

Saygılarımla.

not defterinden

A. İhsan SARIMERT • Genel Müdür Vekili

Eğitim insanoğlunun yaratılışından beri var olan bir olgudur. İnsan yaratılışından itibaren hayatla yüz yüze gelmiş ve hayatını idame ettirebilmek için bir gayretin içerisine girmiştir. Bu gayret neticesinde hayatını kolaylaştıracak araçlar edinen insan, her geçen gün hayatını kolaylaştıran bu araçları geliştirmeye çalışmış, öte yandan canlı ve cansız çevresiyle olan ilişkileri neticesinde etkileşim yoluyla öğrenmiş ve öğretmiştir. Dolayısıyla insan hayatı boyunca bir eğitim süreci yaşamıştır. Bu itibarla eğitimin; insanın hayatı boyunca sürdüğünü ve bu süre zarfında edindiği tecrübelerin bütününü kapsadığını söyleyebiliriz.

İlk çağlarda plansız programsız da olsa yürütülen bu eğitim süreci, o günün şartlarında yeterli olsa da, gittikçe karmaşık hale gelen dünyamızın talepleri karşısında, sistemsiz ve programsız olan bu eğitim faaliyeti, planlı, programlı ve teşkilatlı bir eğitim faaliyeti haline getirilmiştir. Böylece insanoğlunun kazanımlarının nesilden nesile aktarılması sağlanmıştır.

Yine, bir topluluğun bütün fertlerinin sahip olduğu, olayları ve meseleleri karşılayan, duyuş, düşünüş şekilleriyle, tarih içinde meydana gelen fikir ve sanat ürünleri ve değer hükümlerinin bütünü diye niteleyebileceğimiz kültür de geçmiş kuşaklardan gelecek kuşaklara eğitim yoluyla aktarılmıştır. Bundan yola çıkarak eğitimin; geçmiş nesillerin, ortak tecrübelerini geliştirerek yeni nesillere devretmesi şeklinde de tarifi yapılabilir.

Toplumlar hayatîyetlerini sürdürebilmek için çeşitli kurumlar geliştirmişlerdir. Bireyin eğitiminden birinci derecede sorumlu olan ve bu amaçla oluşturulmuş olan sosyal kurum da "okul"dur. Okul; eğitim-öğretim ile birlikte insanın daha çocukluk döneminden itibaren hem kendine, hem de içinde yaşadığı topluma yararlı olması-

nı sağlayan, kişinin becerilerini ortaya çıkarıp onları en iyi biçimde işleyen, bireyin toplum içindeki hak ve görevlerini bilinçle idrak etmesini gerçekleştiren bir olgudur. Okulda bireyin planlı ve programlı bir şekilde yetişmesi, planlı ve programlı bir toplumun da anahtarıdır.

Bu sebeple okullar eğitim hayatımızda önemli bir yer işgal eder. Günümüz dünyasının getirdiği şartlar, insanın önüne yeni engeller çıkarmakta, bu da insanların daha yüksek düzeyde bilgi ve beceri sahibi olmasını gerekli kılmaktadır. Bu talepler karşısında okulların da değişiklere ayak uydurabilmek için daha akılcı ve yenilikçi yollar geliştirmesi zaruri bir hal almıştır.

Hepimiz, okullarımızın çocuklarımıza giderek daha da karmaşık bir hale gelen dünyamızda verimli ve mutlu bir hayat yaşamaları için ihtiyaç duyacakları bilgi, anlayış, beceri ve değerleri öğretmesini bekleriz. Çünkü bilgi günümüzde üretimin, kalitenin, insanca yaşamının en önemli unsuru haline gelmiştir.

Buna ulaşabilmenin yolu da çocuğa verilecek okul içi ve dışı eğitimin ahenkli olması ve birbirini tamamlamasından geçmektedir. Verim elde etmenin en önemli yolu; öğrenci, öğretmen, idareci ve veli arasında bir ortaklığın olmasıdır. Bunun için de yetişkinlerin okul içi eğitimden haberdar olmaları büyük önem taşır.

16 Eylül'de bir eğitim-öğretim yılına daha başlıyoruz. Bu, bizim ve çocuklarımız için bir fırsattır. Yukarıda zikrettiğim ortaklığı hayata geçirmemiz, sadece kendimiz için değil ülkemiz için de bir kazanç olacaktır. Çünkü bu sayede, bilginin çok önemli olduğu dünyamızda, ülkemizi geleceğe taşıyacak bilgiyle donatılmış gençlerimiz olacaktır.

Yeni eğitim-öğretim yılının çocuklarımıza ve milletimize hayırlar getirmesini diliyorum.

Saygılarımla.

Deprem Şehri Sakarya'da Camiler Yeniden Yapılıyor

17 Ağustos 1999 günü sabaha karşı 03.02'de Kocaeli, Sakarya, Yalova, İstanbul, Eskişehir, Bolu ve Bursa'da büyük can ve mal kaybına sebebiyet veren deprem ülkemiz insanını derinden etkilerken, hem maddi hem de manevi alanda büyük yaralar açmıştı.

Depremde yakınlarını, mallarını kaybeden insanlar çaresizlik içerisinde kalırken, sivil toplum kuruluşları ve vatandaşlarımız depremin ilk gününden itibaren bölgeye hareket ederek bu acılı vatandaşlarımızın yardımına koşmuş, ihtiyaçlar devlet vatandaş işbirliğiyle giderilmeye çalışılmıştı.

Kaybolan canları tekrar yerine getirmek elbette mümkün değildi. Ancak hayat devam ediyor ve insanların ihtiyaçlarının da giderilmesi kaçınılmaz bir sonuç olarak ortada duruyordu.

Depremin ardından üç yıl geçmesi ile; acılar, feryatlar yerini sükunete bırakarak, devlet-millet işbirliğiyle yıkılan binalar yeniden imar edilmeye başlandı.

İnsanların barınacakları evlerin inşası kadar ibadet edecekleri, manevi sıkıntılarını atacakları camilere de ihtiyaç vardı. Herkes kendi alanında yapılması gerekeni yapmak için uğraş verdi. Diyanet İşleri Başkanlığımız da ibadethaneleri yeniden inşa etmek için büyük bir çaba içerisine girdi.

Bunun bir örneğini geçtiğimiz günlerde Sakarya'da yaşadık. Sakarya Müftülüğümüzün öncülüğünde ibadethanelerin yeniden inşa edilmesi için başlatılan çalışmalar neticesinde "Tekeler Fatih Sultan Mehmet Camii", "Merkez İhsaniye Camii" ve "Mehmet Akif Ersoy Camii" düzenlenen törenlerle ibadete açıldı.

Sakarya Müftülüğümüzün öncülüğünde, yeni yerleşim merkezi olan

Karaman'ı cazip hale getirmek ve burada iskan edilecek vatandaşlarımızın ihtiyacını gidermek düşüncesiyle "Mehmet Nuri Yılmaz 17 Ağustos Camii"nin de temeli atıldı.

Vatandaşların yoğun ilgi gösterdiği temel atma törenine, Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Nuri Yılmaz, Sakarya Valisi M.Cahit Kıracı, Sakarya Büyükşehir Belediye Başkan Vekili Sinan Çileli, Emniyet Müdür Vekili Ali Kılıç, Bolu Müftüsü Ahmet Okutan, İzmit Müftüsü Hikmet Kutlu, Vakfımız Genel Müdür Vekili A. İhsan Sarımert, siyasi partilerin temsilcileri, ilçe belediye başkanları, Ticaret Borsası Başkanı, oda başkanları, civar ilçe müftüleri katıldı.

Tören münasebetiyle Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Nuri Yılmaz, Sakarya Valisi M.Cahit Kıracı ile Sakarya Müftüsü Ahmet Şark birer konuşma yaptılar.

Mehmet Nuri YILMAZ **Diyanet İşleri Başkanı**

17 Ağustos depremiyle büyük acıların ve sıkıntıların yaşandığını, ancak bu hadiselerden ders alınmasının gerektiğini söyleyerek konuşmasına başlayan Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Nuri Yılmaz "17 Ağustos sabahı büyük bir felaketin haberiyle sarıldık. Türkiye'yi hüznü kapladı. Bir çok insan hayatını kaybetmişti, evler yıkılmıştı, acımız çok büyüktü. 17 Ağustos artık tarihe mal olmuştur. Bu tarihi üzüntü hiçbir zaman unutulamaz. 17 Ağustos'u hatırimızdan silmek mümkün değildir. Ancak bu hadiselerden ders almak, tedbirli olmak bakımından bana göre bu önemli bir gündür. Yani geçmişini hatırlayıp üzölmek doğrumudur diye sorarsınız, doğru değildir derim. Ancak ders almak, tedbirli olmak açısından doğrudur." dedi.

İnsanların bu tür felaketlere karşı tedbir almalarının gerektiğini ve dinimizin de bunu emrettiğini belirten Mehmet Nuri Yılmaz, "İlmin yo-

lu, aklın yolu en sağlam yoldur. O yolda yürüdüğümüzde felaketler gelse bile pek etkili olamaz. Dinimizde hadiseler, felaketlere karşı tedbirli olmak emrolunmuştur. Kur'an-ı Kerim'de bununla ilgili ayetler vardır. Yüce Allah; "Kendinizi tehlikeye atmayın" buyuruyor. O zaman insan oğlu her türlü felaketle karşı karşıya kalmak mecburiyetindedir. İster istemez felaketlere maruz kalabileceğiz. Ancak bu felaketlere karşı önceden tedbirli olmak hepimizin görevidir ve yüce dinimizin de emridir. Bu bakımdan 17 Ağustos'u yadettim, ders çıkarmalı, ibret almamız." dedi.

Kurulan yeni şehrin akla, ilme, dine uygun olduğunu, binaların güzel bir şekilde inşa edildiğini belirten Mehmet Nuri Yılmaz, "Yeni bir şehir kurulmuş, akla, ilme, dine uygun bir şehir. İslam dini de akıl dinidir, ilim dinidir. Akla, ilme en çok yer veren din İslam Dinidir. Kurulan şehirde evler daha güzel bir şekilde inşa edilmiştir. Ticarethaneler yapılmıştır, ancak giden canları geri getirmek mümkün değildir. Yokluk insan

yokluğudur. Bizim tek tesellimiz, Yüce Allah'a olan bağlılığımız, ümidimiz ve imanımızdır. Allah mutlak faildir, her şey onun tasarrufundadır, istediğini yapar, istediğini istediğine verir ve istediği zaman almak selahiyetine sahiptir o zaman celalından da kahrından da incinmememiz lazımdır.

Bizi teselli eden bu imanımızdır, Allah'a olan tevekkülümüzdür, teslimiyetimizdir. Sakın bunu kaybetmeyelim, tevekkülümüzü, inancımızı kaybettiğimiz gün yok oluruz. Her şeyimizi kaybederiz. Cenab-ı Haktan bir daha 17 Ağustosları bize yaşatmamasını niyaz ediyoruz. Cenab-ı Hak her türlü felaketten ülkemizi ve tüm insanlığı muhafaza buyursun." dedi.

Konuşmasında misyonerlik faaliyetlerine de değinen Mehmet Nuri Yılmaz, İslamiyette misyonerliğin değil tebliğin olduğunu, Hristiyanların ise dinlerini yaymak için çaba sarfettiklerini vurgulayarak, "Biliyorsunuz Hristiyanlık misyonerli dindir. İncil'de Hz. İsa peygamber kendi mü'minlerine şöyle tavsiyelerde bulunur: 'Her tarafa gidiniz, benim dinimi yayınız' diyor. Bizim dinimiz de tebliğ vardır. Peygamberimiz (SAV) "İslamın hakikatlerini bütün insanlara öğretiniz, dünyanın en ücra köşesine kadar gidiniz bu yüce dini yayınız" der. Bir mü'min kendi inancını başkalarına anlatmadıkça vicdanen rahat edemez. Bu da yine bir hadis-i şerifin mealidir. Demekki bizim dinimizde misyonerlik yok ama tebliğ var. İlahi mesajları insanlara anlatmak var. Yüce dinin hakikatlerini yaymak var. Ancak, İslam dininde zorlama yoktur. Hepinizin bildiği gibi Bakara Suresinde Yüce Allah dinde "İkrah" yani mecbur tutma, zorlama yoktur. Peygamberimize hitaben şöyle buyrulur: 'Sen onlar üzerinde zorba değilsin. Senin görevin ancak tebliğdir, ulaştırmaktır.' Yine bizim inancımıza göre her insan hür iradesiyle kendi dinini seçmelidir. İnanmak vicdan işidir, vicdanlara müdahale edilmez, gerçek bir

Bizim inancımıza göre her insan hür iradesiyle kendi dinini seçmelidir. İnanmak vicdan işidir, vicdanlara müdahale edilmez, gerçek bir mü'min olabilmek için vicdanen inanmak lazımdır.

mü'min olabilmek için vicdanen inanmak lazımdır.

Kur'an-ı Kerim hep bu yüce hakikatı bize tebliğ etmiştir, Hz. Peygamberimiz bunu tavsiye etmiştir. Dinimizde ne maddi, ne de manevi baskı sözkonusu değildir. Günümüzde maddi menfaat karşılığı bazı insanların vicdanlarının satın alındığına şahit oluyoruz. Bunu fevkalade yanlış buluyorum. Bir defa İslam dini en mükemmel bir dindir. Akla yer veren, ilme önem veren, fıtrat dinidir. Fıtrata, yaratılışa ters bir ayet gösterilemez. Beşeriyetin ilerlemesine mani, ilmine, tekniğine engel tek bir ayet bugüne kadar gösterilememiştir, bundan sonra da gösterilemeyecektir. Kur'an-ı Kerim'in başından sonuna kadar bütün mevzuu ilim ve irfandan ibarettir. Onda boş bir şey bulamazsınız, şu ayet neye yarar diyemezsiniz. Her ayette hikmetler vardır, insanları irşad etme vardır. Son din, mükemmel din, böyle bir dini bırakmak, başka dinleri seçmek akliselim sahibi insanın yapacağı bir iş değildir." dedi.

Maddi menfaat karşılığında insanların vicdanlarının satın alınmasının doğru olmadığını ve misyonerlik faaliyetleri konusunda Diyanet İşleri Başkanlığı'nın bazı tedbirler aldığını belirten Mehmet Nuri Yılmaz, "Maddi menfaat karşılığı veya manevi baskı uygulayarak insanların vicdanlarını satın almayı hiç bir din doğru bulmaz. Vicdanı satılan insanın da hiç kimseye yararı olmaz. Biz Diyanet İşleri Başkanlığı olarak misyonerlik faaliyetleriyle alakalı bir dizi tedbirler almış bulunmaktayız. Bu tedbirleri yakın bir tarihte basınımızın huzurunda açıklayacağız. Tabii bu tedbirlerin başında İslam dinini öğrenmek gelir. Biz acaba Yüce dinimizi layıkı veçhile öğrenmiş miyiz? Buna mutlak evet dememiz doğru olmaz. Dinimizi öğrenmek zorundayız. Bizim dinimizde düşünmek ibadettir, bizim dinimizde okumak ibadettir, öğrenmek ibadettir. Biraz önce de söylediğim gibi Kur'an-ı Ke-

rim'in başından sonuna kadar konusu öğrenmekten, ilim tahsil etmekten, irfan ehli olmaktan ibarettir. Bunu teşvik etmektir. Bunun için dinimizi öğreneceğiz." dedi.

İslam dinini öğrenerek diğer dinlerle karşılaştıran insanların başka dinlere geçmesinin mümkün olamayacağına işaret eden Mehmet Nuri Yılmaz, "Yüce dinimizi öğrenip, diğer dinlerle karşılaştıran insanların başka bir dine girmeleri asla ve asla mümkün değildir. Şu halde önce cehaleti yenmemiz lazım. İslam dininin en büyük düşmanı cehalettir, bilgisizliktir. Üzülerek ifade edeyim ki, Müslümanlar olarak biz cehalete savaş açmış değiliz. Okumuyoruz; yaptırdığımız bir araştırmaya göre Türkiye'de gazete okuyanların sayısı 3 milyon civarında. 65-70 milyon nüfus içerisinde sadece üç milyon insan gazete okuyor. Kitap okuyanların sayısı da az. Bu bize yakışmıyor, bu Müslümana yakışmıyor. Bir an tefekkür etmek, 60 yıl nafil ibadet etmekten hayırlıdır diyen bir dinin mensuplarına yakışmıyor. Çok oku-

yacağız, sağlam kaynaklardan yüce dinimizi öğreneceğiz. O zaman kimse vicdanımızı satın alamaz." dedi.

Temeli atılan cami ile Sakarya'da, İzmit'de, Afyon'da inşaatına başlanan camilerin yardıma ihtiyacı olduğunu belirten Mehmet Nuri Yılmaz, bu camilerin inşaaı için 18 trilyona ihtiyaç olduğunu belirtti.

Sakarya'da yapılan Mehmet Nuri Yılmaz 17 Ağustos Camii için Türkiye Diyanet Vakfı'nın yardıma bulunacağını da belirten Yılmaz, inşaaı devam eden camiler için yurtiçinde ve yurtdışında yardım kampanyaları başlatarak yardım yapılacağını ifade ederek, "Ama sizlerin de desteğine ve himmetine ihtiyacımız var. Sizler de yardım edeceksiniz. Türkiye'de herkes yardım edecektir. Sevinçler de paylaşılır, felaketler de paylaşılır. Bu hayırlı işlere hep birlikte el atacağız, ortak olacağız ve bu camileri eskiden olduğu gibi inşa edeceğiz." dedi.

Camilerin Kâbe'nin birer şubesi olduğunu ve dinimizde önemli birer müessese olarak yerini aldığını belir-

Maddi menfaat karşılığı veya manevi baskı uygulayarak insanların vicdanlarını satın almayı hiç bir din doğru bulmaz. Vicdanı satılan insanın da hiç kimseye yararı olmaz.

TDV Kadın Kollarının Yıl S

**Ailenin ve toplumun
en önemli ve mukaddes
varlığı olan kadınlarımız;
gelecek nesillerimizi
yetiştiren anne,
milletimize ruh veren güç,
insanlığın onuru,
toplumumuzun temel
dinamiğidir.**

Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları ve Çankaya Halk Eğitim Merkezi işbirliğiyle Ulusal Eğitime Destek Kampanyası çerçevesinde düzenlenen, okuma-yazma, Türk süsleme sanatları, el sanatları ve beceri kurslarını başarıyla tamamlayan kursiyerler için belge töreni ve el emeği göz nuru eserlerinin yer aldığı bir sergi tertiplendi.

Eğitimi toplumun her kademesine yayma gayretinde olan Türkiye Diyanet Vakfı, hem okuma-yazma bilmeyen vatandaşlarımıza yeni bir pencere açmak, hem de kültür ve medeniyet hayatımızda önemli yeri bulunan hat, tezhip, ebru, minyatür ve el işlemleri alanında kadınlarımızı-

za beceri kazandırmak düşüncesiyle kurslar düzenlemektedir.

Bu kursları başarıyla tamamlayan kursiyerlerin hem mutluluğunu paylaşmak, hem de kurs süresince büyük bir beceriyle ortaya koydukları el sanatlarını sergilemek amacıyla düzenlenen programa Ankara Valisi Yahya Gür, Çankaya Halk Eğitim Merkezi Müdürü Cemil Erol, Vakfımız Genel Müdür Vekili A.İhsan Sarımert ve kalabalık bir topluluk katıldı.

Ankara Valisi Yahya Gür, Çankaya Halk Eğitim Merkezi Müdürü Cemil Erol, Vakfımız Genel Müdür Vekili A.İhsan Sarımert ve Kadın Kolları Başkanı Ayşe Sucu tören münasebetiyle birer konuşma yaptılar.

nu Sergisi

Yahya GÜR
Ankara Valisi

Ulusal eğitime destek kampanyasının Cumhurbaşkanımızın eşi Semra Sezer'in himayelerinde yürütüldüğünü belirterek konuşmasına başlayan Ankara Valisi Yahya Gür, eğitim konusunun önemi üzerinde durarak bu alanda büyük ilerlemeler kaydedildiğini vurguladı.

Cumhuriyetin kurulduğu dönemden bugüne kadar büyük ilerlemelerin olduğunu ve okuma yazma alanındaki gelişmelerin sevindirici boyutlara ulaştığını vurgulayan Yahya Gür, "Cumhuriyetimiz 1923'te kurulduğu zaman insanımızın %80'i

okuma yazma bilmiyordu. Okuma-yazma bilmeyen cahil bir milletle çok ileri seviyelere geldik. Büyük Atatürk, kurtuluş savaşından sonra yeni bir hedef belirlemiştir. Büyük Atatürk'ün hedefi, öncelikle ülkemizi düşman işgalinden kurtarmak, cumhuriyeti kurmaktır. Bunu büyük bir özveriyle gerçekleştirdik. Kadın-erkek, yaşlı-genç, çoluk-çocuk herkes biraraya geldik ve bu başarıyı gerçekleştirdik, Cumhuriyet kuruldu. Kurulan bu Cumhuriyeti, devleti çok ileri seviyelere taşımak gerekiyordu. Yeni hedefler, belki bizim için yeni ama Atatürk için çoktan kafasında şekillenmişti. Ülkeyi modern, çağdaş bir hale getirmek, zengin ülkelerle aynı seviyeye getirmek ve hatta geçmek gerekiyordu. İşte Atatürk Türk Milletine bir mesajla 'çağdaş uygarlık seviyesine varmak için hepimize düşen görev; çok çalışmaktır' dedi. Çağdaş uygarlığa varmak; bilgiyi, etkinliği, yeni teknolojik bilgiyi almayı gerektiriyordu. Bunlar nasıl olacaktı. Öncelikle ilim ve irfanın yaygınlaşması, okuma-yazma öğreniminin yaygınlaşmasıyla olacaktı. Cehaletle savaş Cumhuriyetimizin kurulduğu yıllarda en büyük mücadele alanlarından biriydi. Öncelikle cehalet zincirini kırmak gerekiyordu. Onun için de bütün ulusun fertlerinin okuma-yazma öğrenmeleri gerekiyordu." dedi.

Cumhuriyetle başlayan, cehaletle mücadelenin halen günümüzde de devam ettiğini vurgulayan Yahya Gür, bazı bölgelerde kadınlarımızın çoğunun okuma-yazma bilmediğini söyledi. Toplumumuzun bazı kesimlerinde, kız çocuklarının okuma-yazma bilmesine gerek olmadığı yönünde kanaatların hakim olduğunu belirten Yahya Gür, "Cumhuriyetimiz 80 yaşına geldi. Artık 2000'li yıllar geride kaldı, 3000'li yıllara girdik. Yani 20. asırdan 21. asra geçtik. Dünya almış başını gidiyor, teknoloji hızla ilerliyor, artık uzayda dolaşıyoruz, internet çağına, bilgi çağına girdik. Batı ülkeleri bilgi çağını bizden

önce yakalamışlar, biz de onları yakalamak zorundayız. Onun için de eğitim-öğretime çok daha fazla hız vermemiz gerekiyordu. Toplumumuzun her kesimine okuma-yazma öğretmek için bir hedef belirlendi. Sayın Cumhurbaşkanımızın eşi bu hedeften yola çıkarak bütün valilerle ve vali eşleriyle, kaymakamlarla, bazı sivil toplum örgütleriyle ve onların desteğiyle ulusal eğitime destek kampanyası başlattı. Ulusal eğitimi Milli Eğitim Bakanlığı zaten yapıyor. Milli Eğitim Bakanlığı'nın yaptığı bu eğitime bir destek vermek gerekiyordu. Yeni bir şevk, hız ve ivme kazandırmak gerekiyordu. Sayın Cumhurbaşkanımızın eşi bize bu desteği verdi. Bu destekten yola çıkarak Eylül 2001 tarihinde başlattığımız bu kampanyada aralıksız çalışmaya devam ediyoruz." dedi.

Okuma'nın her şeyin başı olduğunu vurgulayan ve İslam dininin ilk emrinin de "Oku" diye başladığını belirten Ankara Valisi Yahya Gür "Düşünün ki Yüce Allah bile Peygamberimize ilk emrini "Oku" diye veriyor. Demek ki okuma-yazma her işin başı. Eğitimin başı, toplumda ilerlemenin başı, her şeyin başıdır." dedi.

Toplumumuzun bütün fertlerinin okur-yazar hale gelmesinin şart olduğunu vurgulayan Yahya Gür, "Sizler büyük bir cesaretle bu işi başardınız. Bizim sizlerden beklenti-

TDV Kadın Kollarının Yıl S

**Ailenin ve toplumun
en önemli ve mukaddes
varlığı olan kadınlarımız;
gelecek nesillerimizi
yetiştiren anne,
milletimize ruh veren güç,
insanlığın onuru,
toplumumuzun temel
dinamiğidir.**

Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları ve Çankaya Halk Eğitim Merkezi işbirliğiyle Ulusal Eğitime Destek Kampanyası çerçevesinde düzenlenen, okuma-yazma, Türk süsleme sanatları, el sanatları ve beceri kurslarını başarıyla tamamlayan kursiyerler için belge töreni ve el emeği göz nuru eserlerinin yer aldığı bir sergi tertiplendi.

Eğitimi toplumun her kademesine yayma gayretinde olan Türkiye Diyanet Vakfı, hem okuma-yazma bilmeyen vatandaşlarımıza yeni bir pencere açmak, hem de kültür ve medeniyet hayatımızda önemli yeri bulunan hat, tezhip, ebru, minyatür ve el işlemleri alanında kadınlarımızı

za beceri kazandırmak düşüncesiyle kurslar düzenlemektedir.

Bu kursları başarıyla tamamlayan kursiyerlerin hem mutluluğunu paylaşmak, hem de kurs süresince büyük bir beceriyle ortaya koydukları el sanatlarını sergilemek amacıyla düzenlenen programa Ankara Valisi Yahya Gür, Çankaya Halk Eğitim Merkezi Müdürü Cemil Erol, Vakfımız Genel Müdür Vekili A.İhsan Sarımert ve kalabalık bir topluluk katıldı.

Ankara Valisi Yahya Gür, Çankaya Halk Eğitim Merkezi Müdürü Cemil Erol, Vakfımız Genel Müdür Vekili A.İhsan Sarımert ve Kadın Kolları Başkanı Ayşe Sucu tören münasebetiyle birer konuşma yaptılar.

nu Sergisi

Yahya GÜR
Ankara Valisi

Ulusal eğitime destek kampanyasının Cumhurbaşkanımızın eşi Semra Sezer'in himayelerinde yürütüldüğünü belirterek konuşmasına başlayan Ankara Valisi Yahya Gür, eğitim konusunun önemi üzerinde durarak bu alanda büyük ilerlemeler kaydedildiğini vurguladı.

Cumhuriyetin kurulduğu dönemden bugüne kadar büyük ilerlemelerin olduğunu ve okuma yazma alanındaki gelişmelerin sevindirici boyutlara ulaştığını vurgulayan Yahya Gür, "Cumhuriyetimiz 1923'te kurulduğu zaman insanımızın %80'i

okuma yazma bilmiyordu. Okuma-yazma bilmeyen cahil bir milletle çok ileri seviyelere geldik. Büyük Atatürk, kurtuluş savaşından sonra yeni bir hedef belirlemiştir. Büyük Atatürk'ün hedefi, öncelikle ülkemizi düşman işgalinden kurtarmak, cumhuriyeti kurmaktır. Bunu büyük bir özveriyle gerçekleştirdik. Kadın-erkek, yaşlı-genç, çoluk-çocuk herkes biraraya geldik ve bu başarıyı gerçekleştirdik, Cumhuriyet kuruldu. Kurulan bu Cumhuriyeti, devleti çok ileri seviyelere taşımak gerekiyordu. Yeni hedefler, belki bizim için yeni ama Atatürk için çoktan kafasında şekillenmişti. Ülkeyi modern, çağdaş bir hale getirmek, zengin ülkelerle aynı seviyeye getirmek ve hatta geçmek gerekiyordu. İşte Atatürk Türk Milletine bir mesajla 'çağdaş uygarlık seviyesine varmak için hepimize düşen görev; çok çalışmaktır' dedi. Çağdaş uygarlığa varmak; bilgiyi, etkinliği, yeni teknolojik bilgiyi almayı gerektiriyordu. Bunlar nasıl olacaktı. Öncelikle ilim ve irfanın yaygınlaşması, okuma-yazma öğreniminin yaygınlaşmasıyla olacaktı. Cehaletle savaş Cumhuriyetimizin kurulduğu yıllarda en büyük mücadele alanlarından biriydi. Öncelikle cehalet zincirini kırmak gerekiyordu. Onun için de bütün ulusun fertlerinin okuma-yazma öğrenmeleri gerekiyordu." dedi.

Cumhuriyetle başlayan, cehaletle mücadelenin halen günümüzde de devam ettiğini vurgulayan Yahya Gür, bazı bölgelerde kadınlarımızın çoğunun okuma-yazma bilmediğini söyledi. Toplumumuzun bazı kesimlerinde, kız çocuklarının okuma-yazma bilmesine gerek olmadığı yönünde kanaatların hakim olduğunu belirten Yahya Gür, "Cumhuriyetimiz 80 yaşına geldi. Artık 2000'li yıllar geride kaldı, 3000'li yıllara girdik. Yani 20. asırdan 21. asra geçtik. Dünya almış başını gidiyor, teknoloji hızla ilerliyor, artık uzayda dolaşıyoruz, internet çağına, bilgi çağına girdik. Batı ülkeleri bilgi çağını bizden

önce yakalamışlar, biz de onları yakalamak zorundayız. Onun için de eğitim-öğretime çok daha fazla hız vermemiz gerekiyordu. Toplumumuzun her kesimine okuma-yazma öğretmek için bir hedef belirlendi. Sayın Cumhurbaşkanımızın eşi bu hedeften yola çıkarak bütün valilerle ve vali eşleriyle, kaymakamlarla, bazı sivil toplum örgütleriyle ve onların desteğiyle ulusal eğitime destek kampanyası başlattı. Ulusal eğitimi Milli Eğitim Bakanlığı zaten yapıyor. Milli Eğitim Bakanlığı'nın yaptığı bu eğitime bir destek vermek gerekiyordu. Yeni bir şevk, hız ve ivme kazandırmak gerekiyordu. Sayın Cumhurbaşkanımızın eşi bize bu desteği verdi. Bu destekten yola çıkarak Eylül 2001 tarihinde başlattığımız bu kampanyada aralıksız çalışmaya devam ediyoruz." dedi.

Okuma'nın her şeyin başı olduğunu vurgulayan ve İslam dininin ilk emrinin de "Oku" diye başladığını belirten Ankara Valisi Yahya Gür "Düşünün ki Yüce Allah bile Peygamberimize ilk emrini "Oku" diye veriyor. Demek ki okuma-yazma her işin başı. Eğitimin başı, toplumda ilerlemenin başı, her şeyin başıdır." dedi.

Toplumumuzun bütün fertlerinin okur-yazar hale gelmesinin şart olduğunu vurgulayan Yahya Gür, "Sizler büyük bir cesaretle bu işi başardınız. Bizim sizlerden beklenti-

miz; komşularınıza, yakınlarınıza, çevrenizde okuma-yazma öğrenmemiş insanlara tavsiyelerde bulunarak onları da okur-yazar hale getirmek için tavsiyelerde bulunmanızdır.” dedi.

Özellikle kadınların iyi eğitim almaları durumunda, çocukların da daha iyi yetişeceğini belirten Yahya Gür, “Bir aile eğitilmiş insanlardan oluşursa, baba eğitilmiş, anne eğitilmiş olursa, o ailenin yetiştireceği çocuklar daha eğitilmiş olur, daha başarılı olur. Anne eğitilmiş bir insan olursa, çocukları da eğitilmiş yetişirse, o anne tam olarak annelik görevini yapmış olur. O bakımdan annelere ne kadar saygı duysak azdır.” dedi.

Yahya Gür konuşmasının sonunda Türkiye Diyanet Vakfı’nı bu tür faaliyetlerinden dolayı kutladı.

**Toplumların ilerlemesinde,
değişen dünya koşullarına
uyum sağlamasında,
kendilerini geliştirmesinde,
aydınlanma ve
çağdaşlaşmada en büyük
unsur eğitim ve
ona destek veren
faktörlerdir.**

Cemil EROL

Çankaya Halk Eğitim Merkezi Müdürü

Çankaya Halk Eğitim Merkezi’nin sunduğu hizmetler hakkında bilgi veren ve açılan kurslara vatandaşların gösterdiği ilginin memnuniyet verici olduğunu ifade eden Cemil Erol, kursiyer sayılarının artırılması için sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği yaparak, Çankaya’nın bir çok yerinde kurs açtıklarını ve daha fazla vatandaşa hizmet sunduklarını söyledi.

Eğitime destek veren sivil toplum kuruluşlarından birinin de Türkiye Diyanet Vakfı olduğunu belirten Cemil Erol “Bu sivil kuruluşlardan biri olan Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları da bu konuda bizlere büyük destek oluyor. Ben Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kollarını tebrik ediyor ve kutluyorum.” dedi.

Halk eğitim çalışmalarının Çankaya Halk Eğitim Müdürlüğü’nün resmi görevi olduğunu vurgulayan Cemil Erol, sivil toplum kuruluşlarının da bu görevin daha etkin bir şekilde yürütülmesi noktasında yardımcı olduklarını belirtti. Bu yıl Çankaya’nın her tarafına dağılmış 56 yerde sergi açılışı planlandığını belirten Cemil Erol “Bunlardan Çankaya’nın her bölgesinden kursumuz olan bir örgün eğitim kurumunun ya da sivil toplum örgütünün kurs yerini, Çankaya Halk Eğitim Merkezi’nin yıl sonu şenliği

kapsamına alarak, Çankaya Halk Eğitim Merkezi güzel sanatlar alanında ürettiklerimizi onlarla paylaşarak yıl sonu şenliğine dönüştürdük. Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kollarımız da bunlardan bir tanesi.” dedi.

Halk eğitim kurslarını ilçe düzeyinde yaygınlaştırmak istediklerini söyleyen Cemil Erol “Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kollarıyla işbirliği halinde giyim, makina nakışı, tezhip, el sanatları, mefruşat kursları açtık. Yaklaşık 140 tane kursiyerimiz bu kurslardan yararlandı.

Ayrıca Ulusal Eğitime Destek Kampanyası projesi kapsamında okuma-yazma kursları açtık.” dedi.

Cemil Erol konuşmasının sonunda, kursiyerlere ve öğretmenlere teşekkür ederek, “El emeği, göz nuru ürünleri üreten kursiyerlerimizi, onları yetiştiren öğretmenlerimizi, bu serginin açılmasında emeği geçenleri ve Türkiye Diyanet Vakfı yöneticilerini kutluyorum.” dedi.

A.İhsan SARIMERT

Genel Müdür V.

Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları ile Çankaya Halk Eğitimi Merkezi’nin ortaklaşa düzenledikleri Ulusal Eğitime Destek Kampanyası çerçevesinde açılan okuma-yazma, Türk süsleme sanatları, el sanatları ve beceri kurslarını tamamlayan kursiyerleri başarılarından dolayı

kutlayan A.İhsan Sarımeri, özellikle kadınlarımızın eğitim alanında gösterdiği başarının sevindirici olduğunu söyledi.

Kadınları toplumsal yaşamı yönlendiren birer güç olarak görmekten mutluluk duyduğunu vurgulayan Sarımeri, "Ailenin ve toplumun en önemli ve mukaddes varlığı olan kadınlarımız; gelecek nesillerimizi yetiştiren anne, milletimize ruh veren güç, insanlığın onuru, toplumumuzun temel dinamiğidir. Toplumumuzun şekillenmesinde önemli bir unsur olan kadınlarımızı gerek eğitim ve gerekse sanat alanında yönlendirilen değil, toplumsal yaşamı yönlendiren, bilinçli birer yurttaş olarak yaşama katkı sağlayan bireyler olarak görmek bizlere kıvanç vermektedir." dedi.

Toplumların gelişmesinde ve ilerlemesinde en büyük etkenin eğitim olduğunu vurgulayan ve eğitim problemlerini çözmemiş milletlerin geleceklerinin karanlık olacağına işaret eden A.İhsan Sarımeri, "Bilindiği gibi, toplumların ilerlemesinde, değişen dünya koşullarına uyum sağlamasında, kendilerini geliştirmesinde, aydınlanma ve çağdaşlaşmada en büyük unsur eğitim ve ona destek veren faktörlerdir. Bu sebeple eğitim alanında sunulan hizmetler ve gerçekleştirilen faaliyetler geleceğe yönelik yatırımlardır. Eğitim problemini çözmemiş ülkelerin geleceği

ümitle bakması düşünülemez. Bu bağlamda, fedakarane gayretlerle vermiş olduğunuz hizmet takdire şayan ve ülkemizin geleceği açısından da büyük önem arz etmektedir." dedi.

Kursiyerlerin hazırladıkları el becerileri ve el sanatlarının teşhir edilmesinin önemli olduğuna da işaret eden A. İhsan Sarımeri "Kültür ve medeniyet hayatımızda önemli yeri bulunan bu eserlerin büyük bir titizlikle hazırlanıp burada teşhir edilmesi; kültür ve geleneklerimizin gelecek kuşaklara aktarılması noktasında sarfettiğiniz çabanın, kendinize olan güven ve azmin bir göstergesidir. Hem kültürümüzün ve hem de geleneklerimizin yaşatılması için bu işin öncülüğünü yapan başta müdür bey olmak üzere Çankaya Halk Eğitimi Merkezi ve çalışanları ile bu güzeliklere katkı ve gönül verenleri kutluyorum." dedi.

Ayşe SUCU

Kadın Kolları Başkanı

Konuşmasına gençlik yıllarında okuduğu bir romanın üzerinde bıraktığı derin izleri anlatarak başlayan Ayşe Sucu, romanın kahramanlarından Sokullu Mehmet Paşa'nın çocukluğunda yaşadığı dramatik bir olaydan etkilenerek, sel baskınları neticesinde kadınların, kızların tarlada, bahçede çektikleri çileyi

sona erdirmek için çocuk muhayyilesinde ırmağın üzerinde bir köprü kurmayı hayal ettiğini ve ileride bu hayalini gerçekleştirdiğini anlattı ve hayallerin de gerçekleşeceğine vurgu yaptı.

Kendisinin de büyük hayallerinin olduğunu söyleyen Ayşe Sucu, "Bu unutamadığım sahne bendeki bir hayalin oluşumuna imkan sağlıyor. Benim hayalim Sokullu'nun hayalinden büyük. O, köprüsünü kurmakla emeline ulaştı. Ben köprümü nasıl kuracağım? Çalıştığım kurum olan Diyanet İşleri Başkanlığı, toplumun her kesiminden insanlarla diyalog içinde olmamı zorunlu kıldı. Sorunlar hep aynı: Türk kadını birey olarak, ailenin bir üyesi olarak, çalışan insan olarak hak ettiği bir konumda değil. Toplumdaki statüsü, sokaktaki durumu erkeklerle göre daha dezavantajlı. Neden? Tanrı tarafından eşit yaratılan, yetenekleri erkeklerden geri olmayan, hukuki statüsü erkeklerle aynı olan kadınlar, neden hayatın içinde onlarla aynı durumda değiller? Kağıt üzerindeki gerçeklerle hayatın gerçekleri neden uyuşmuyor? Burada bir sorun var, ama nerede?" dedi.

Bu sorunlara çözüm bulmak için yıllarca uğraş verdiğini ifade eden Ayşe Sucu, "Bir grup arkadaşımınla beraber aylarca, yıllarca bunu tartıştık durduk. Bir şey yapmamız gerekiyor, ama ne? Sonunda 1996 yılın-

da Vakfımıza bağlı bir Kadın Kolları kurmaya karar verdik. Yetkililerin konuya karşı duyarlı yaklaşımları işimizi kolaylaştırdı. Ama ne yapacaktık, işe nereden başlayacaktık. Önce sorunların tespiti için çalışmalara başladık. Bir araya toplandık. Gördük ki sorunlara aynı açılardan bakmıyoruz. Önce eğitim dedik. Çünkü eğitim öz güven demektir.” dedi.

Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kollarının kurulduğu günden buyana eğitim konusunu kendine birinci mesele edindiğini ve kadınların eğitim meselesine üç cepheden yaklaştıklarını belirten Ayşe Sucu bunları şu maddeler halinde sıraladı:

“1. Dinin doğru anlaşılması. Yani din üzerinden kadının istismarının önlenmesi.

2. Türkiye'nin temel meselelerine kadınların bakışı. Yani toplum meselelerine katılma, hayata dahil olma meselesi.

3. Okuma-yazma ve meslek edindirme kursları. Bu sonuncu cephe önemini hala korumaktadır. Çünkü toplumumuzda eğitim ve iş hayatı yönünden kadın-erkek arasında önemli uçurumlar bulunmaktadır.”

1999 yılı esas alınarak yapılan istatistiki veriler ışığında kadın problemlerine eğilen Ayşe Sucu, kadın hakları konusunda bütün modernleştirici çabalara rağmen işgücü yoğunluğu açısından kadınların hala tarım nüfusu içinde yer aldığını vurgulayarak, “Tarımda % 74,7 kadın, % 25,3 erkek çalışmaktadır. 15 yaş ve yukarısı kadın nüfusunun yaklaşık % 23'ü okuma-yazma bilmemektedir.

Türkiye'de yoksulların % 51,49'unu kadınlar oluşturmaktadır. Hiçbir gelire sahip olmayan kadınların toplam kadın nüfusu içindeki oranı % 77'yi aşıyor. Kentlerdeki kadınlar kırsal alanlara oranla daha büyük bir yoksullukla karşı karşıyadır. Yoksulluk açısından risk; 15-64 yaş grubunda yükselerek % 48,50 olarak gerçekleşiyor. Bir başka ilginç veride ülkemizde intiharlar giderek artmaktadır. Yılda 1890 ki-

şi, günde ortalama 5 kişi intihar etmektedir. İntihar edenlerin en yoğun olduğu yaş gurubu, genç yaş olan 15-24'tür. Ve bunda kadınlar-kızlar azımsanmayacak bir çoğunluktadır. Yine aynı şekilde aileler arası boşanmalar giderek artmaktadır. En önemli boşanma nedeni, şiddetli geçimsizlik, en çok boşanma davası açılan iller ise metropoller.” dedi.

Ülkemizdeki ailelerin % 31'inin yoksulluk sınırının çok altında bir yaşam sürdürdüğünü belirten Ayşe Sucu, bilinçli eğitimin yapılmadığı ve yoksulluk sınırının yüksek rakamlara ulaşmasıyla olumsuz istatistiki verilerin kaçınılmaz olacağını sözlerine ekledi.

Kadın konusuna değinilirken anlayışların da sorgulanmasının gerektiğini belirten Ayşe Sucu, “Bunda din, toplumsal yapı, ekonomik koşullar vs. anlayışların şekillenmesinde önemli derecede etkili oluyor. Dini anlayışlar konusunda Türkiye büyük mesafeler kat etmiştir. Halkımız neyin din, neyin hurafe olduğunu öğrenebilecek imkanlara açıktır. Bu konuda medyanın etkisini inkar etmemek lazım. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın halkımızı din konusunda bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları ve bunlara gösterilen ilgi, bununla birlikte ko-

nuyla ilgili akademik araştırmalar, sosyal araştırmalar veya özel yayınlar büyük bir kazanım olmuştur.” dedi.

Türk halkının bütün gelenekselliğine rağmen değişime açık bir halk olduğunu ve bunun Türkiye'nin dışa açılma politikalarıyla yakından ilgisinin bulunduğunu söyleyen Ayşe Sucu, “Modern dünyaya açılmak ne kadar mümkünse değişimin trendi o ölçüde artmaktadır. Yani Türkiye iş sorunlarına gömülmediği sürece modern dünyayı yakından izleme yeteneğini her zaman korumuştur. Kuşkusuz her değişim aynı zamanda bir riziko payı da taşımaktadır. Gelen ve giden değerler. İşte burada eğitimin önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Kendi milli, dini, sosyal ve kültürel değerlerimize sahip çıkarak değişmek. Çatışmasız, inkar ve tasfiye handikabına düşmeksizin değişmek. Elbette bu da kendimizi doğru tanımakla mümkündür.” dedi.

Herkesin bir hayali olduğunu ve herkesin kendi hayalini yaşadığını belirten Ayşe Sucu, “Sokullu Mehmet Paşa masalına uygun hayalini gerçeğe ştirdi. Mustafa Kemal, Milli Mücadele için Samsun limanına çıkacağı günlerde büyük bir hayal dünyası içindeydi. Kısa zamanda onların hepsini gerçeğe ştirdi. Aca-

ba biz hayallerimizin neresindeyiz? Ya da hayata dönük gerçekleştirilebilecek hayaller taşıyor muyuz? Herkes bu soruyu kendine sormalı tabi. “Bu âlemdede hayal ettiğimiz müddetçe varız” diyen şair şüphesiz oldukça haklıdır. Bu düşünceler ışığında hayallerimizi Kadın Kolları üzerinden gerçekleştirmeye çalışıyoruz.” dedi.

Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları'nın yaptığı faaliyetler hakkında bilgi veren Ayşe Sucu “Önce dinimizin doğru anlaşılması için haftalık dersler, 15 günde bir çeşitli konularda ‘Tarih ve Kültür Bilinci’ sohbetleri, güncel konularla ilgili sempozyum, panel ve konferanslar, okumayazma ve meslek edindirme kursları, önümüzdeki günlerde başlataca-

ğımız gençlik platformu, yabancı dil, musiki, diksiyon, geleneksel süsleme sanatları ve el sanatları gibi özel ilgi kursları; bütün bunlarla birlikte sosyal faaliyetler, yoksullara yardım, öğrencilere burs sağlama, yaşlı, hasta ve özürllülerin sorunlarıyla ilgilenme gibi bütün etkinliklerimizi, kadınlarımızın toplum içindeki durumlarını iyileştirme, onları, geleceğin çağdaş Türk toplumuna hazırlama adına yapıyoruz. Elbette bu yaptıklarımız diğer sivil toplum örgütlerinin bu meyanda yaptığı çalışmalara karınca karınca bir katkıdan ibaret.” dedi.

Ayşe Sucu bütün bu faaliyetleri Kadın Kollarının güzide yönetimiyle birlikte gerçekleştirdiklerini belirterek konuşmasını bitirdi. ■

Ankara Valisi Yahya Gür ile Vakfımız Genel Müdür Vekili A.İhsan Sarımert, kursu başarıyla tamamlayan kursiyerlere sertifikalarını verdi.

Türkiye
Diyanet Vakfı
Yurtlarında Barınmak
Bir Ayrıcalık ve Mutluluktur.

Ankara Altındag Kız Öğrenci Yurdu

Afyon Sankız Kız Öğrenci Yurdu

Kayseri Kız Öğrenci Yurdu

Türkiye Diyanet Vakfı'nın Yurt Hizmetleri

Konya Erkek Öğrenci Yurdu

Isparta Kız Öğrenci Yurdu

Türkiye genelinde üniversite sayısının artmasına paralel olarak üniversite gençliğinin de sayısı artmış, bu da beraberinde barınma ihtiyacını gündeme getirmiştir. Bu konuda devletimizin omuzlarına binen yükü hafifletmeyi ve yüksek öğrenim gençliğine huzur içinde kalabilecekleri yer temin etmeyi amaçlayan Türkiye Diyanet Vakfı, ülke genelinde üniversite bulunan bazı büyük illerde yurtlar inşa ederek hizmete sunmuştur. Zaman içerisinde bu yurtlar, sunduğu hizmet ve sağladığı güven ortamı sebebiyle öğrencilerin ilgi odağı konumuna gelmiş ve aranan bir müessese olmuştur.

Türkiye Diyanet Vakfı tarafından doğrudan Genel Merkezce işletilen Yüksek Öğrenim öğrenci yurtlarında hizmetin en güzelinin verilmesi için azami özen gösterilmektedir. Bu sebeple Vakfımız yurtlarına evladını teslim eden anne-babaları tam bir güven ve huzur içinde yurtlarımızdan ayrılmaktadır.

Yurtlarımız, kurulduğu tarihten itibaren verdiği hizmetlerle büyük bir tecrübe kazanmış, haklı olarak da eğitim çevrelerinin ilgi ve takdirini toplamış ve bulundukları illerde örnek birer yurt haline gelmiştir.

Yurtlar anne-baba ve öğrencilerimiz için büyük önem taşımaktadır. Aile ortamı içinde güvenilir,

sağlıklı, modern sıcak bir yurt; öğrencinin başarısının ve iyi yetişmesinin şartı olması sebebiyle, Türkiye Diyanet Vakfı öğrenci yurtlarında bu hususa azami özen gösterilmektedir. Yurtlarımızda öğrenciyi başarısızlığa, oyalamaya, rahatsız etmeye, çalışmasını engellemeye yönelik hiç bir olumsuz duruma meydan verilmemekte ve bütün öğrencilerimize birer anne-baba şefkati ile sahip çıkılmaktadır.

En modern şekilde düzenlenen ve hizmet veren yurtlarımızın temizliği, tertip ve düzeni, ısınması, sağlık şartları, sosyal ve kültürel imkanları emsallerine göre üstün olup, bu konuda hiç bir fedakarlıktan kaçınılmamakta aksi davranışlara da imkan ve fırsat verilmemektedir.

Öğrencilerimiz çalışmaya ve başarılı olmaya özendirilmekte, bu konuda başarılı olan öğrencilerimiz çeşitli şekillerde ödüllendirilmektedir.

Öğrencilerimizin sosyal-kültürel yönlerden yetişmesi için boş zamanlarında geziler, sportif faaliyetler, bilgi yarışmaları, konferanslar düzenlenmekte, öğrenciler için ücretsiz lisan kursları açılarak yurtlarımızın her yönü ile canlı ve aktif olmasına çalışılmaktadır.

Vakfımız bünyesindeki bütün yurtlarımız kaloriferli olup, mesai günlerinde sabah-akşam olmak üzere 2 öğün, cumartesi, pazar ve tatil günlerinde sabah-öğle-akşam olmak üzere 3 öğün yemek verilmektedir. Öğrencilerimizin beslenmelerine özen gösterilmekte ve yemeklerin her yönüyle kaliteli çıkması sağlanmaktadır.

Ayrıca yurtlarımızda kalan öğrencilerin, her bakımdan iyi yetişmeleri, güven içinde olmaları için azami itina gösterilmekte, devamlı olarak öğrenci velileri ve okulları ile irtibat sağlanmaktadır.

Türkiye Diyanet Vakfı öğrenci yurtları, her türlü modern imkanlara sahip olup, emsali yurtlardan daha iyi hizmet vermesi amacıyla gerekli bütün tedbirler alınarak 2002-2003 öğretim yılı için hizmete hazır hale getirilmiştir.

- ✓ *Temiz ve bakımlı ortamlar*
- ✓ *Bol ışık alan konforlu yatak odaları*
- ✓ *Güvenlik ve emniyet içinde barınma*
- ✓ *Bütçenize uygun ekonomik fiyatlar*
- ✓ *Tecrübeli idareci ve güler yüzlü personel*
- ✓ *Öğrenciler için tertip edilen panel, konferans ve forumlar*
- ✓ *Problemsiz ısınma*

- ✓ *Zengin kütüphane ve konforlu çalışma odaları*
- ✓ *Hafta içi iki, hafta sonu ve resmi tatillerde üç öğün yemek*
- ✓ *Öğrencilerin ihtiyacını karşılayacak kantin*
- ✓ *Fakültelere yakınlık*
- ✓ *Kültürel ve sosyal faaliyetler*
- ✓ *Hoşça vakit geçirecek spor sahaları ve kamelyalar*
- ✓ *Okullarında birinci olan öğrencilere çeşitli ödüller*

KAYIT ŞARTLARI

Yurtlarımıza müracaatlar 01 Eylül 2002 tarihinde başlamıştır.

Yurtta kalmak isteyen öğrenciler aşağıda yazılı belgelerle birlikte yurtlara müracaat edeceklerdir.

1. Üniversite öğrencisi olduğuna dair belge.
2. İkametgah ilmuhaberi.
3. Nüfus cüzdanı sureti.
4. Savcılıktan alınacak iyi hal kağıdı.
5. Dispanser raporu.
6. 8 adet fotoğraf
7. 8 adet zarf ve iadeli taahhütlü 8 adet posta pulu.

Not: Daha geniş bilgi yurt müdürlüklerinden temin edilebilir.

2002-2003 Öğretim Yılında Hizmet Verecek Yüksek Öğrenim Öğrenci Yurtlarımız, Adresleri ve Aylık Ücretleri

Ankara Altındağ Kız Öğrenci Yurdu

195 yatak kapasiteli

Ziraat Mah. 15 Sk. No: 21 Dışkapı/ANKARA

Tel : 0 (312) 341 21 30 - 31 - 32

Faks : 341 21 33

e-mail : altindagyurt@diyanetvakfi.org.tr

Aylık yurt ücreti : 175.000.000.TL.

Kastamonu Kız Öğrenci Yurdu

254 yatak kapasiteli

İnönü Mah. Sinanderesi Sok. No: 6 Kastamonu

Tel : 0 (366) 215 35 41 - 42

Faks : 215 35 44

e-mail : kastamonuyurt@diyanetvakfi.org.tr

Aylık yurt ücreti : 140.000.000.TL.

Kayseri Kız Öğrenci Yurdu

273 yatak kapasiteli

Deliklitaş Mah. Deliklitaş Cad. No: 91 Melikgazi/KAYSERİ

Tel : 0 (352) 225 32 60 • 225 50 36

Faks : 225 62 67

e-mail : kayseriyurt@diyanetvakfi.org.tr

Aylık yurt ücreti : 125.000.000.TL.

Sakarya Güllük Kız Öğrenci Yurdu

132 yatak kapasiteli

Adnan Menderes Cad. Terminal girişi SAKARYA

Tel : 0 (264) 291 03 38

Faks : 275 13 50

e-mail : sakaryayurt@diyanetvakfi.org.tr

Aylık yurt ücreti : 160.000.000.TL.

Afyon Sarıkız Kız Öğrenci Yurdu

156 yatak kapasiteli

Kayadibi Mah. Zincirkuyu Sk. Sarıkız Camii yanı AFYON

Tel : 0 (272) 213 24 95 - 213 54 09

Faks : 214 01 88

e-mail : afyonyurt@diyanetvakfi.org.tr

Aylık yurt ücreti : 135.000.000.TL.

Isparta Kız Öğrenci Yurdu

156 yatak kapasiteli

Mehmet Tonge Mah. Bağkurevleri Yolu Üzeri

(S.D.Ü Kampüsü Yanı) ISPARTA

Tel : 0 (246) 237 17 01-02

Faks : 237 10 82

e-mail : ispartayurt@diyanetvakfi.org.tr

Aylık yurt ücreti : 135.000.000.TL.

Konya Erkek Öğrenci Yurdu

500 yatak kapasiteli

Aydınlıkevler Mah. Gültepe Sok. Selçuklu/KONYA

Tel : 0 (332) 245 13 60 - 245 88 21

Faks : 245 13 62

e-mail : konyayurt@diyanetvakfi.org.tr

Aylık yurt ücreti : 135.000.000.TL.

Bursa Erkek Öğrenci Yurdu

310 yatak kapasiteli

İzmir Yolu 15. Km. Uludağ Üniversitesi

Görükle Kampüsü yanı Nilüfer/BURSA

Tel : 0 (224) 442 87 30

Faks : 442 87 32

e-mail : bursayurt@diyanetvakfi.org.tr

Aylık yurt ücreti : 135.000.000.TL.

Osmangazi Erkek Öğrenci Yurdu

150 yatak kapasiteli

Hamitler Mh. Huzur Cd. Elif Sk. No: 12 Osmangazi/BURSA

Tel : 0 (224) 243 72 80

Faks : 242 39 68

e-mail : osmangaziyurt@diyanetvakfi.org.tr

Aylık yurt ücreti : 125.000.000.TL.

Türkiye Diyanet Vakfı'nın 19. Yurt Müdürleri Toplantısı Yapıldı

Türkiye Diyanet Vakfı, kurulduğu yıldan bu yana şu veya bu şekilde eğitim hizmetinin içinde olmuş ve devletin yükünü hafifletmeye çalışmıştır. Önceleri öğrencilere burs vermek ve okullar inşa ederek devletimizin hizmetine sunmak şeklinde başlayan eğitim hizmetlerimiz, daha sonra öğrenci yurtları açmak ve özel okul işletmeciliği yapmak şeklinde devam etmiştir. Bugüne kadar Vakfımızdan burs alan öğrencilerin sayısı 53.000'e ulaşmıştır ki; bu rakam ülkemizde bir çok kentin nüfusundan daha fazladır. Vakfımızdan sadece 2001-2002 öğretim yılında burs alan öğrenci sayısı ise 5.730'dur ve bu rakam da ülkemizde yüzlerce ilçe merkezinin nüfusunu geride bırakmaktadır.

Vakfımız Genel Merkezi tarafından ülkemizin muhtelif yerlerinde yurt işletmeciliği yapılmaktadır ki; bu gün için öğrenci yurdu sayımız 10'dur. Bu yurtlardaki yatak kapasitesi ise 2800 civarındadır.

Yurt işletmeciliğimizdeki temel gayemiz hizmet olarak şekillenmiş bulunmaktadır. Gaye hizmet olunca, yurt ücretleri gayet mütevazı seviyelerde tespit edilmekte, hizmette kaliteden ise hiçbir şekilde tâviz verilmemektedir. Mütevazı ücretlere karşılık

kaliteli hizmet vermek mümkün olmadığı için de öğrenci yurtlarımız gerektiğinde Vakıf Genel Merkezi tarafından desteklenmektedir. Hizmetlerin kalitesini yükseltmek için her sene yurt müdürleri toplantıları tertip edilmekte, bu toplantılarda görüş alışverişinde bulunulmakta ve yararlı tartışmalar yapılmaktadır. Bunun yanında zaman zaman aşçı ve diğer mutfak personeline yönelik olarak da seminerler ve hizmet içi eğitim kursları düzenlenmekte, bu kurslarda personelin beceri ve yetenekleri artırılmaya çalışılmaktadır.

Bu sene 19. su icra edilen Yurt Müdürleri Toplantısı 25-26 Temmuz 2002 tarihlerinde Ankara Altındağ Kız Öğrenci Yurdu'nda gerçekleştirilmiştir. Türkiye Diyanet Vakfı Genel Müdür Yardımcısı Recep YILDIRIM'ın başkanlığında yapılan toplantıya bütün yurt ve Sosyal Tesis Müdürleri, ayrıca Vakıf Eğitim Kültür ve sosyal Hizmetler Müdürü Ömer SAĞLAM ve aynı müdürlük uzmanlarından Adem GÜNGÖR iştirak etti.

Toplantılarda öğrenci yurtlarında karşılaşılan ortak problemler masaya yatırıldı ve çözüm yolları arandı. Geçen yıl yapılan toplantıda alınan kararların gözden geçirilip değerlendirilmesi

olarak yapılarak; toplantılarda, sırasıyla yurtlarda verilen Personel Hizmetleri, Nöbet Hizmetleri, Yurtlarda Uygulanmakta Olan Mevzuat, Yurtların Gelir-Gider Dengesi, Yemek ve Yemekhane Hizmetleri, Yemekhane ve Mutfaktaki Sağlık Şartları, Öğrencilere Verilen Hizmetler, Yurt Binalarının Durumu, Sosyal Aktiviteler, Disiplin İşleri, Kantinlerin Durumu, Güvenlik Tedbirleri, Yurt Denetimleri ve Tasarruf Tedbirleri üzerinde durulmuştur.

Ayrıca 2002-2003 Öğretim Yılında yurtlarımızda uygulanacak ücretler de bu toplantılarda değerlendirilerek Vakıf Mütevelli Heyeti'nin onayına sunulmuştur. Ücretlerin tespitinde, yurtlarımızın bulunduğu illerdeki İl İdare Kurulları'nın tespit etmiş olduğu yurt ücretlerinin asgari sınırları temel kriter olarak ele alınmıştır. 19. Yurt Müdürleri Toplantısı başarılı çalışmalarına sahne olmuş ve 20. Yurt Müdürleri toplantısında buluşmak üzere vedalaşmıştır.

Toplantının gerçekleştirilmesinde emeği geçen herkese teşekkür ederken, 2002-2003 Öğretim Yılında ülkemize ve Vakfımıza hayırlı olmasını temenni eder, bütün yurt çalışanlarımızı başarılar dileriz. ■

Hız. Peygamber'in Çocuklara Yaklaşımı*

Doç. Dr. Hayati HÖKELEKLİ

Çocuk küçük, zayıf, âciz, günahsız, gelişmesini tamamlamak için yardıma ve olumlu yaklaşımlara muhtaç bir varlıktır. O halde ona yardımcı olmak, sevgi, anlayış ve sabır göstermek son derece zarurîdir. Çocuğun ruh ve beden bakımından sağlıklı gelişimi, bu olumlu yaklaşım içerisinde mümkün olabilecektir.

Çocuk ve genç bir toplumun geleceğidir. Her toplum, kendi geleceğini garanti altına alacak, kendi değerlerini yükseltip geliştirecek fertler yetiştirmeyi hedef edinir. Yeni yetişen nesiller ruh ve bedence sağlıklı, güçlü ve dinamik bir kişilik geliştirdikleri ölçüde, toplumda güç ve kuvvet kazanacaktır.

Allah'ın son dini olan İslâm, aynı zamanda bir eğitim sistemi, insanlararası ilişkilerin temeli olan bir değerler ve davranışlar düzenidir. Bu konularda da en güzel örnek ve model şüphesiz, yüce Peygamberimiz Hz. Muhammed (a.s.)'dir. Bir peygamber olduğu kadar, O'nun bir eğitimci, bir lider, olgun örnek bir insan olarak çocuk ve gençlere yaklaşımını, onlarla olan ilişkilerini doğru bir şekilde öğrenip, bunların gerisinde yatan davranış prensiplerini kavradığımız ölçüde, kendi çocuklarımıza İslâm'ın ışığını yansıtmaya imkânı buluruz.

Hız. Peygamber ve Çocuklar

Hız. Peygamber (a.s.)'in fitrat konusundaki söz ve açıklamaları, aynı zamanda İslâm'ın çocukla ilgili temel görüş ve tutumunu da ortaya koyar. Bir hadisinde Hz. Peygamber: "Her doğan fitrat üzere doğar; sonra ana-babası onu Yahudi, Hristiyan, Mecusî (hatta müşrik) yapar... (Buharî, Cenâiz 79, 80, 93; Sünnet 17;

Kader 3. Müslim, Kader 22, 23, 24, 25) şeklinde buyurmuştur. Fitrat, insanlar için ortak ilk yaratılış, insanî kişiliğin çekirdeği demektir. Fitrat kusursuz, tertemiz, gelişip olgunlaşmanın bütün güç ve imkânlarını içinde saklayan bir özelliktedir. Buna göre, dünyaya gelen her çocuk günahsız ve temiz bir yaratılışla, Allah'ın varlığını ve birliğini tanıyıp, O'na yönelebilecek bir eğilim ve istidatla doğar. Gelişip olgunlaşmanın bütün imkânlarına sahiptir; ancak bunun yönünü tayin edecek olan çevre şartlarıdır. Fitrat, çevreye göre şekil alabilecek bir esnekliğe sahiptir. Çocuk ana-babasının, içinde yaşadığı toplumun kültürüne göre bir yapı ve kişilik kazanır. Bu durum ana-babaya veya çocuğu yetiştirmekle görevli kimselere büyük sorumluluklar yükler. Genel olarak insanlar çocuk sahibi olmaya büyük bir arzu beslerler. Çünkü her insanda, bu dünyada nesebini ve zürriyetini devam ettirme konusunda fitrî bir eğilim vardır. Bu yüzden çocuklara duyulan ilgi ve sevgi insanda kökleşmiş durumdadır (Âl-i İmrân, 3/14). Bununla birlikte, çocuk sahibi olmanın gerektiği sorumluluğu gereği gibi yerine getirme konusunda insanların aynı dikkat ve şuuruluk içerisinde olduğunu söylemek zordur. İşte Hz. Peygamber: "Hepiniz çobansınız ve hepimiz güttüklerinizden sorumlusunuz" (Buharî, Cum'â, 11)

anlamındaki sözleriyle Müslümanları uyarmakta, ana-babaları çocuklarına karşı olan görevlerini tam olarak yerine getirmeye davet etmektedir.

Çocuğun, büyüklerin telkin ve talim ettikleri değerleri ve davranış modellerini içten benimseyip, bütün hayatı boyunca bunlara sahip çıkması ve içselleştirmesi, herşeyden önce kendi ailesi içerisinde "dost ve güvenilir" bir çevrede yaşadığının tecrübesini edinmesine bağlıdır. Bunun için de çocuğun temel ihtiyacının yeterince karşılanması ve ona sevgi, şefkat ve yoğun ilgi gösterilmesi gereklidir. İşte rahmet Peygamberinin, çocuklarla ilişkilerinde göze çarpan en başta gelen hususiyeti, onların dostluğunu ve güvenini kazanmak için gösterdiği aşırı gayrettir. Çocuklara karşı sınırsız bir sevgi ve şefkat gösteren yüce Peygamberimiz, onlarla çok sıkı ilişkiler kurmuş, etrafındaki bütün çocuklarla yakından ilgilenmiştir. "Kimin çocuğu varsa onunla çocuklaşsın" tavsiyesinde bulunduğu rivayet edilen (bkz. İbn Mihled, Ahbâr's-Sigar, s. 135) Hz. Peygamber, çocuğun seviyesine inmeyi ve onu hoş tutmayı, çocuklarla ilişkisinde bir temel kural olarak gözetmiştir. Yüce Peygamberimiz her fırsatta çocuklara olan sevgisini ifâdeye çalışırdı. Onları kucığına alır, öper ve okşardı. O'nun bu tutumu, bedevî kültürün hâkim olduğu Arap toplumunda kolay anlaşılır birşey değildi. Katı, acımasız ve sert mizaçlı olan çöl Arapları, Peygamberin çocuklara gösterdiği sevgi ve acımayı tuhaf birşey olarak karşılıyorlardı. Bir defasında kendisini, torunlarını öpüp okşar durumda gören Akrâ b. Hâbis isimli zatın bu davranışı yadırgayarak: "Benim on çocuğum var hiçbirisini de öpmedim" diyerek tepkisini dile getirmesi karşısında yüce Peygamber: "Şefkatli olmayana merhamet edilmez" (Buhârî, Edeb 18) cevabını vermiştir. Böylece Hz. Peygamber, çocuklara gösterilmesi gereken "merhamet" duygusunun tabii bir sonucu olduğunu

belirterek, bu duygudan yoksun olmayı anormal bir hâl olarak değerlendirmiştir (bk. İbn Mâce, Edeb 3). Madem ki çocuk küçük, zayıf, âciz, günahsız, gelişmesini tamamlamak için yardıma ve olumlu yaklaşımlara muhtaç bir varlıktır. O halde ona yardımcı olmak, sevgi, anlayış ve sabır göstermek son derece zarurîdir. Çocuğun ruh ve beden bakımından sağlıklı gelişimi, bu olumlu yaklaşım içerisinde mümkün olabilecektir.

Çocuklara karşı acıma ve şefkat duygularının köreldiği insanların yer aldığı bir toplumda, Hz. Peygamber'in çocuklara bu olumlu yaklaşımı, İslâm'da insan yavrusuna verilen değeri dile getirmesi bakımından da önemlidir. Çocukları hoş tutmada ve onların arzularını yerine getirmede sınır tanımayan Hz. Peygamber'in, namaz kılarken ve hutbe okurken bile bu tutumunu sürdürdüğünü görüyoruz (Buhârî, Edeb 18; Müslim, Mesâcid 42). Hz. Peygamber, çocukların varlığını her zaman ciddiye almıştır; onlara âdeta yetişkin insan muamelesi yapmıştır. Fakat onların çocukça davranışlarını olduğu gibi ve hoşgörüyü karşılamıştır. Yüce Peygamber, karşılaştığı bütün çocuklara selâm verir, onların hatırlarını sorar ve gönüllerini alırdı (Buhârî, Edeb 81; Müslim, Selâm 15). Hasta olan çocuklara geçmiş olsun ziyaretine gittiği de olurdu (Buhârî Mardâ 9). Çocuklarla çok kolay ve yakın ilişkiye giren Hz. Peygamber, gerek kendi torunları ve akraba çocukları, gerekse ahabın çocuklarıyla bu ilişkisini sürdürürdü. Çocukların hoşuna gidecek hiçbir davranıştan kaçınmayan yüce peygamber, onları kucığına oturtur, okşayıp bağrına basar, omuzuna ya da sırtına bindirir (Buhârî, Fedâilü's-Sahâbe 22; Tirmizî, Menâkıp 9; İbn Mâce, Edeb 3), onlarla oyunlar oynar ve hoşlarına gidecek bazı lâkaplar takarak şakalaşır ve onları eğlendirmeye çalışırdı. (bkz. Buhârî, İlm 18; Ebû Davud, Tereccül 15; Tirmizî, Birr 57; Müsned II/532).

Günümüzde sıkça sözü edilen çağdaş sorunlardan birisi de "çocuk hakları"dır. Çocukların da yetişkin insanlar gibi bazı haklara sahip olabileceği, ancak yakın zamanlarda farkına varılmış olan bir konudur. Oysa ki, Hz. Peygamber (a.s.) tarafından insanlığa sunulmuş olan İslâm mesajının en karakteristik özelliklerinden birisi, çocuk, yetim, kadın, köle, fakir... gibi toplumun en zayıf, savunmasız, ezilme ve istismara müsait unsurlarının haklarına sahip çıkarak, onları insanca bir ortamda ve güven içerisinde yaşatmak projesidir. Toplumsal çürümenin yaşandığı İslâm öncesi Arap toplumunda bu güçsüz unsurların nasıl ezildiği ve yaşama hakkına varıncaya kadar en tabii temel haklarının bile hiçe sayıldığı bilinen bir gerçektir. İşte böyle bir toplumsal ortamda Hz. Peygamber çocuk haklarından söz etmiş ve bunların ısrarlı takipçisi olmuştur.

Küçük ya da büyük, tüm insanların en temel hakkı "yaşamak"tır. Dünyaya gelen her çocuk yaşamalı,

hayatını sürdürebilmek için gerekli olan maddî ve manevî imkânlar kavuşturulmalıdır. Bu hakkın ortadan kaldırılması için hiçbir gerekçe geçerli olmaz. İslâm öncesi Arap toplumunda özellikle kız çocuklarının yaşama hakkı, ana-babaları tarafından acımasızca çiğneniyordu. Bu tutum Kur'ân-ı Kerim'de şiddetle tenkit edilerek reddedilmiş olup (bkz. En'âm 6/140), maddî ve sosyal endişelerle çocukların öldürülmesi bir beyinsizlik ve sapıklık olarak nitelendirilmiştir. Bu, hesabı sorulması gereken büyük bir suç ve günahıdır (bkz. Tekvir 81/8-9; İsrâ 17/31). Hangi şart altında olursa olsun çocuğun hayat hakkı korunmalıdır.

Çocukların bakımı, beslenmesi, tedavisi ve her tür zarurî ihtiyaçları ana-baba tarafından karşılanmalı, eğer yoksa bütün bunları devlet üstlenmelidir. İslâm anlayışına göre çocuğun himayesiz ve sahipsiz bırakılması söz konusu olamaz. Allah Peygamberi; "Velisi olmayanın velisi benim" anlamındaki sözleriyle, toplumdaki kimsesizlere sahip çıkmış,

rahmet kanatlarıyla onların üzerine eğilmiştir.

Müslümanlar çocuklarına güzel isimler vermelidirler; bu onların ana-babaları üzerindeki bir hakkıdır. Hz. Peygamber (a.s.), büyüdüğü zaman çocuğun beğenebileceği, toplumun dinî kültürünü ve dünya görüşünü yansıtan, hem lâfızca hem de anlamca güzel olan isimler konulması hususunda hassasiyet göstermiştir. Çeşitli bakımlardan İslâm anlayışına uygun düşmeyen anlamlar taşıyan isimlere sahip birçok çocuğun isimlerini değiştirerek, Hz. Peygamber bizzat kendisi yeni isimler vermiştir (Buharî, Edeb 108).

Çocuğun bakımı ve himayesi kadar, iyi bir şekilde eğitilmesi de önemlidir. Yüce Peygamberimiz, bunu da çocuğun ana-babası üzerindeki haklarından birisi olarak zikretmiştir (bkz. İbn Mâce, Edeb 3). Çocuk ana-babası için yalnızca gönül eğlendirecek bir sevgi ve tatmin konusu değildir; onun her bakımdan ve zamanın şartlarına uygun şekilde yetiştirilip eğitilmesi, güzel ahlâk, iyi

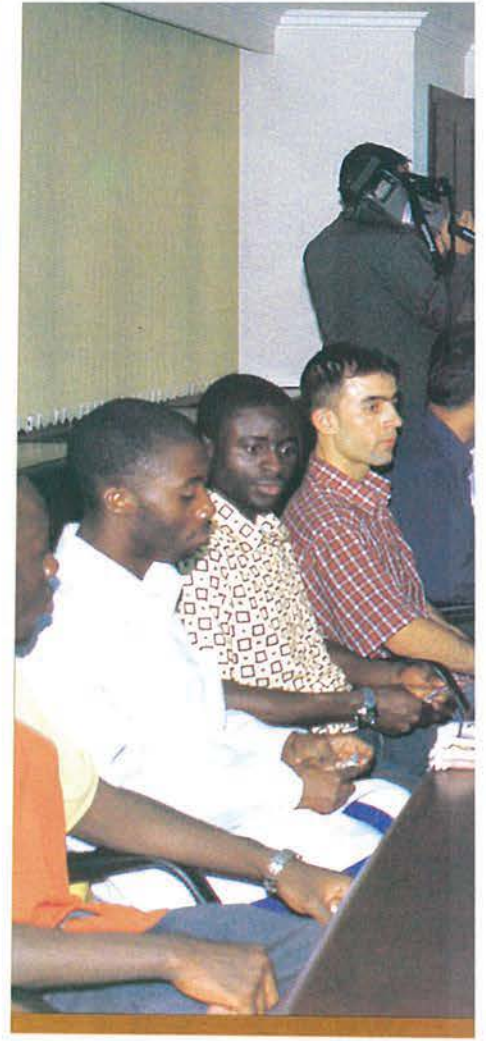
bir meslek edinmesi için çaba ve fedakârlık gösterilmesi gerekir. Bu sorumluluğunu tam olarak idrak etmiş ve bunun gereğini yerine getirmiş olan ana-baba, bütün maddî mal ve değerlerin üstünde, Allah Rasûlünün ifadesiyle, "en güzel miras"ı bırakmış olmaktadır.

Çocuğun bir diğer önemli hakkı da, ana-babasından, diğer kardeşlerine kıyasla farklı, adaletsiz bir muamele görmemesidir; ailenin imkân ve değerlerinden eşit olarak yararlanmasıdır. Özellikle erkek çocukların üstün tutulup kızların aşağılandığı bir kültür ortamında, Hz. Peygamber, bu durumu tersine çevirerek kadın cinsiyeli ilgili kalıplaşmış tutumları ortadan kaldırmayı amaç edinmiştir. Öncelikle kız çocuğuna karşı kötü duygular beslenmesini men etmiştir (İbn Hanbel IV/151). Erkek cinsine göre kız daha nazik, korumasız ve zayıftır. Bu durumda kızlara daha fazla ilgi gösterip, onların yetişmesine destek olmak, adalete en uygun olanıdır. Hz. Peygamber'in her konuda kızlara öncelik vermeye teşvik eden ve kız çocuk yetiştirmenin büyük ecir ve sevabını dile getiren söz ve uygulamaları (bkz. İbn Mâce, Edeb 3; Tirmizî, Birr 33) bu açıdan değerlendirmek gerekir. Öte yandan, hediye, hibe, miras gibi maddî konularda ana-babanın tasarrufları, kardeşler arasında herhangi bir ayrıcalığa yer vermeyecek şekilde olmalıdır. "Allah'tan korkun ve çocuklarınız arasında adaleti gözetin (Buharî, Hibe 12-13; Müslim, Hibât 13) anlamındaki sözleriyle Hz. Peygamber, Müslümanların bu konudaki dikkatini çekmiştir. Ana-baba maddî konularda olduğu kadar, çocuklarının herbirine karşı gösterdiği sevgi ve ilgide de adaleti gözetmek durumundadır. Aksi takdirde kardeşler arasında kıskançlık ve düşmanlık duygularının uyanmasına yol açabilirler.

(*) TDV yayınları. "Hz. Muhammed ve Gençlik Gençlik" kitabından alınmıştır.

Yabancı Uyruklu Öğrenciler Vakfımızı Ziyaret Etti

*İnsana yapılan yatırım
geleceğe atılan
emin adımlardır...*

Türkiye Diyanet Vakfı tarafından; Afganistan, Dağıstan ve Nijeryadan ülkemize getirilerek ilahiyat fakültelerinde eğitime tabi tutulan öğrencilerden mezun olanlar Vakfımıza veda ziyaretinde bulunarak, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Vakfımız yetkilileri ile görüştüler.

Vakfımız tarafından yapılan yemekli toplantıya Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı ve Vakfımız Mütavelli Heyeti Üyesi Mehmet Altunkaya ile Hüseyin Çınar, Vakfımız Genel Müdür Yardımcısı Recep Yıldırım, Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürü Yusuf Erdoğan, Personel ve İdari İşler Müdürü Mahmut Süleymanoğlu, Dış İlişkiler Müdürü Kemal Alver ve Doç.Dr. Ramazan Buyrukçu katıldı.

Daha sonra Diyanet İşleri Başkanlığı'nı ziyaret eden öğrenciler Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı

Rıvan Çakır ile de bir süre görüş-
tüler.

Öğrencilerden sorumlu Doç.Dr. Ramazan Buyrukçu, Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı ve Vakfımız Mütevelli Heyeti Üyesi Mehmet Altunkaya ile Hüseyin Çınar, yine öğrencilerin Diyanet İşleri Başkanlığını ziyaret etmesinde Başkan Yardımcısı Rıdvan Çakır birer konuşma yaptılar.

Toplantıda öğrenciler adına Afganlı Aliye Abdullah ile M.Alim Savi (General Raşit Dostum'un T.C. Eğitim Temsilcisi) duygularını yaptıkları konuşmalarla dile getirdiler.

Aliye Abdullah Afganistanlı Öğrenci

Buraya ilk geldiğimiz günü hepimiz hatırlıyoruz. Beraberce geçirmiş olduğumuz sıcak ve soğuk günleri de. Ama hiç bir zaman umutlarımızı yitirmedik, karanlık perdele-

rin arkasındaki şafağın mutlaka bir gün sökeceğine inandık. Böylelikle menfi duygularla da olsa ileriye doğru bir adım atmış olduk.

Dilerim bize verilen emekler boşa çıkmaz. Aldığımız bilgileri sadece yüklenmiş olarak kalmayıp, yaralı gönüllere merhem, yıkılmış inançların imarı oluruz.

Başta Türkiye Diyanet Vakfı olmak üzere, bize emeği geçen herkese bilhassa sayın hocam Ramazan Buyrukçu'ya teşekkür ediyoruz.

Yabancı geldik, yabancı gitmiyoruz. Sizler hep hatıralarımızın yeşil yapraklarında kalacaksınız. Hepiniz hakkınızı helal edin.

M.Alim Savi Afganistanlı Öğrenci

Afganistan'da bir zamanlar insanlar cehaletle pençeleşirken hiç-

bir ülke yüzünü çevirip bize bakmazken, Türkiye Cumhuriyeti bizlere sahip çıktı. Bilhassa orada yaşayan mazlum Türkleri sahiplendi. Türkiye Cumhuriyeti ile Afganistan'ın tarihindeki en büyük eğitim projesi General Dostum ile T.C. yetkilileri arasında imzalandı. Bu eğitim projesi neticesinde bizlere eğitim görme fırsatı çıktı. Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı'nın bu girişimleri sonucunda Türkiye'ye gelerek eğitim görmeye başladık. İnşallah bu güzel anlaşma daima sürecek, Afganistan ve Türkiye arasında bir eğitim köprüsü oluşacak.

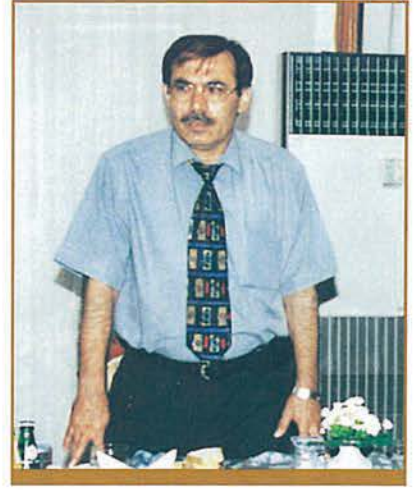

Ben bize bu eğitimi veren ve eğitim esnasında hiçbir fedakarlıktan kaçınmayan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne, Diyanet İşleri Başkanlığı'na ve Türkiye Diyanet Vakfı'na sonsuz şükranlarımı arz ediyorum.

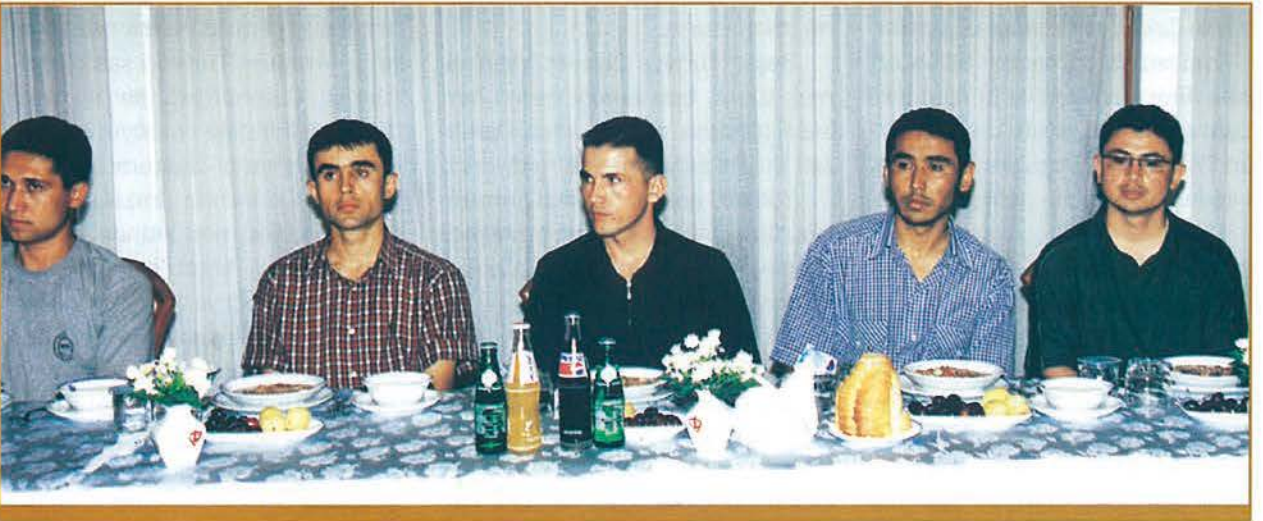
Doç.Dr. Ramazan Buyrukçu

Afganistanlı öğrencilerin eğitim serüvenlerinin 1996 yılında Mezar-ı Şerif Konsolosluk'u'nda başladığını ve altı yıl aradan sonra bu serüvenin başarıyla tamamlandığı belirterek konuşmasına başlayan Doç.Dr. Ramazan Buyrukçu, öğrencilerin eğitimleri süresince gerekli yardımı gösteren ve hiç bir fedakarlıktan kaçınmayan Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye Diyanet Vakfı, Süleyman Demirel Üniversitesi ve İlahiyat Fakültesi yetkililerine öğrenciler adına teşekkür etti.

Eğitimin zor ve meşakkatli bir iş olduğunu, ancak bunun bilincinde olarak öğrencileri en iyi şekilde yetiştirmek için uğraştıklarını belirten Doç.Dr. Ramazan Buyrukçu, "Bildiginiz gibi eğitim çok meşakkatli ve ürünü çok geç alınan bir faaliyettir. Biz altı yıllık süreç içerisinde öğrencilerimize İslam dinini; Kur'an ve sünnet çerçevesinde öğretme gayreti içerisinde olduk. Aynı zamanda ileriye yönelik olarak bilgisayar ve yabancı dil eğitimi verdik. Bu ilerde

iş bulmalarına ve ülkelerini daha iyi temsil etmelerine fırsat verecektir. Bu uzun soluklu süreçte tabiki hemen sonuç alma şansımız belki olmayabilir. Eğitici ektiğini en son biçen kişidir. Bir komutan sefere çıkar, savaşta ya galip olur ya mağlup, bir çiftçi tarlaya ekini eker, kısa sürede hasat eder. Ama eğitimci ektiğini yıllar sonra ancak biçebilir. Ben ümit ediyorum ki Afganistanlı ve diğer ülkelerden gelen öğrencilerimiz ellerinden gelen gayreti göstererek bu süreci en kısa zamana çekeceklerdir. Ben kendilerine yürekte inanıyorum. Çünkü bu süreç ne kadar kısa tutulursa, Afganistan'ın geleceği o kadar parlak olacaktır. Biz aldığımız bilgileri kullanıma sokmazsak, süreci uzatırsak hem kendimiz, hem de ülkeniz bizden yeterince faydalanmayacaktır.

Ancak ben şunun altını tekrar çizerek ifade etmek istiyorum. Bizim verdiğimiz şuur, bizim verdiğimiz bilgi ile öğrencilerimiz bu süreci olduğunca kısaltarak hem kendilerine, hem de ülkelere faydalı olmaya çalışacaklardır." dedi.

Mehmet Altunkaya
Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı
Türkiye Diyanet Vakfı
Mütevelli Heyeti Üyesi

İnsanlara dini bilgilerin öğretilmesinin zor ve meşakketli bir iş olduğunu belirterek konuşmasına başlayan Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı ve Vakfımız Mütevelli Heyeti Üyesi Mehmet Altunkaya, Peygamberimizin bu konuda çektiği sıkıntılardan örnekler verdi. Zorlukların ve sıkıntıların Allah'ın yardımıyla aşılabileceğini vurgulayan Mehmet Altunkaya, öğrencilerin bu konuda samimi olmalarını isteyerek, "Değerli öğrenciler zorluklar Allah'ın lütfuyla, keremiyle kolaylaşır. Ne zaman Allah'ın davasına samimi, ihlaslı, hasbi olarak, sadece ve sadece O'nun rızasını kazanmak kaydıyla bu işi yerine getirmeye çalışırsanız, o zaman bu iş kolaylaşır. Eğer kolaylaşmamış olsaydı, bir avuç Müslümanın hizmetleri dünyanın en ücra köşesine kadar yayılmazdı." dedi.

İnsanlara din hizmeti verecek kişilerin güven duygusunun geliş-

mesinin şart olduğunu ve inandıklarını yaşamaları gerektiğini vurgulayan Mehmet Altunkaya, "Bu hayırlı hizmetinizde başarıya ulaşabilmeniz için evvela, sağlam kaynağından aldığınız bilgiye ihtiyaç vardır. Bu bilginin yanında kendinize güvenmenize de ihtiyaç vardır. Ürkek, çekimser olmayacaksınız. Bildiğiniz doğruları kendinizden emin olmak suretiyle, sizden hizmet bekleyen insanlara yayacaksınız. Söylediğiniz sözlerin etkili olabilmesi için de söyledikleriniz konusunda samimi ve ihlaslı olacaksınız ve Allah'ın rızası dışında hiçbir beklenti içinde olmayacaksınız. İnsanlara anlattığınız hususları evvela kendiniz yaşayacaksınız, yaşanmadan anlatılanların insanlara yarar yerine zarar vereceğini bileceksiniz." dedi.

Afganistan halkının büyük çoğunluğunun iyi eğitim alamamış insanlarından oluştuğunu belirten Mehmet Altunkaya, öğrencilere, bu insanlara öncelikle İslamın temel prensiplerini anlatmaları tavsiyesinde bulunarak "Unutmayın ki ülkenize gidiyorsunuz. Dinin temel bilgilerini büyük bir çoğunluğu cahil olan insanlara sunacaksınız. Bu konuda örneğiniz Peygamber Efendimiz (SAV)'dir. O topluma önce temel bilgileri vermiş, teferruata girmemiştir. Temel bilgiden kastımız da iman esaslarıdır. Kur'an-ı Kerim'in Peygamberimize nüzul sırasına baktığımız zaman, yaklaşık 10 yılı mütecevaz bir süre içerisinde ibadete, taate yer verilmiyor. Hep insanı insan yapacak, insanı kemale erdirecek, olgun mü'min haline getirecek akidelere, umdelerden bahsedilmiştir. İşte bunlar temel bilgilerdir. Siz de öncelikle Müslümanların inancını güçlendirmek için çalışacaksınız. Daha sonra ahlak ve ibadet kısımlarına gireceksiniz. İman aşısı yapılmadan kişinin sağlam bir abid olması mümkün olmaz." dedi.

Mehmet Altunkaya konuşmasının sonunda öğrencilerin başarısı

ve Afgan halkı için duacı olacaklarını belirterek, "Bizler sizlerin başarılı olmanız için hem Diyanet, hem Millet olarak duacıyız. Çünkü sizin hizmetiniz çorak bir araziye rahmetin yağmasına benzer, o kadar değerlidir. Bizler Afganlı kardeşlerimizin dileklerine de cevap vermek istiyoruz. Afganistan'da temeli atılmış bir ilahiyat fakültesi var. Bu fakülteyi yaptırma gayreti içerisindeyiz. Sizler de master ve doktoranızı tamamlayacak inşallah bu fakültelerde öğretim üyesi olarak görev yapacaksınız. Biz eğitim alanında ve diğer alanlarda yardıma hazırız. Bu hususta bizden talebi olan her topluma, her devlete gücümüzün yettiği ölçüde yardımcı olmaya çalışıyoruz." dedi.

Hüseyin ÇINAR
Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı
Türkiye Diyanet Vakfı
Mütevelli Heyeti Üyesi

Ülkemizde eğitim gören öğrencilerin, kendi ülkelerine döndüklerinde büyük başarı elde edeceklerine inandığını belirterek konuşmasına başlayan Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı ve Vakfımız Mütevelli Heyeti Üyesi Hüseyin Çınar, "Kardeş ülkelere Anadolu'ya kadar gelerek buradaki okullarımızda tahsil gördükten sonra ülkelere dönecek, buradan almış oldukları bilgileri,

almış oldukları gücü ve kuvveti ülkelerine götürecek kardeşlerinizin başarılı olacağına yürekten inanıyorum. Sizler Türkiye Cumhuriyetimizin vermiş olduğu eğitimle, bu güçle, kuvvetle yüce dinimizin ülkenizde temsilcileri olacaksınız.” dedi.

Özellikle Afganistan'da Müslümanların yaşam şartlarının ağır olduğunu vurgulayan Hüseyin Çınar, “Zor şartlar altında yaşam mücadelesi veren insanların sizin hizmetine ihtiyacı var. Buradan almış olduğunuz güzel bilgileri, azim ve gayret içerisinde hiç bir beklenti içinde olmadan ihlasla ve samimiyetle oralara aktaracaksınız. İnaniyoruz ki milletiniz de sizi layık olduğunuz yere getirecektir.” dedi.

Rıdvan Çakır

Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı

Diyanet İşleri Başkanlığının yurtiçinde ve yurtdışında çok önemli hizmetler ifa ettiğini belirterek konuşmasına başlayan Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Rıdvan Çakır, “Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve bu devleti oluşturan millet; uzun bir tarih tecrübesine sahip ve bu tarih tecrübesi içerisinde de hep devlet sahibi olmuştur. Hep devlet kurmuş yönetmiştir. Belki onun bir sonucu olarak,

dünya üzerinde bulunan soydaşlarımız ve dindaşlarımıza hizmet konusunda kendimizi millet olarak ve bu milletin görevlendirdiği Diyanet İşleri Başkanlığı olarak sorumlu kabul ediyoruz. Bu çerçevede imkanlarımız ne ise o imkanlarımızı sonuna kadar kullanarak dünya üzerinde bulunan insanlara, Müslümanlara, soydaşlarımıza, Diyanet İşleri Başkanlığı olarak çeşitli hizmetleri götürme gayreti içerisindeyiz.” dedi.

Hemen hemen dünyanın her bölgesinde ve her ülkesinde din görevlilerinin bulunduğunu ve bu görevliler vasıtasıyla din hizmeti sunulduğunu anlatan Rıdvan Çakır, “Biz dünyanın her tarafına, bize ihtiyaç duyulan her yere imkanlarımız ölçüsünde din hizmetini, dini anlayışı götürme gayreti içerisindeyiz. Esas görevimiz T.C. Devleti içinde yaşayan vatandaşlarımıza din hizmeti götürmek, onları dini alanda aydınlatmaktır. Ama özellikle de Türkiye'den yurtdışına işçi olarak giden vatandaşlarımıza o ülkelerdeki Müslüman soydaşlarımıza din hizmeti götürme gayreti de var. Bu ülkelerin bir çoğunda bizim, bu milletin kendi tasarruflarından, kendi cebinden vermiş olduğu bağışlarla yapılan camiler, daha önce var olduğu halde yıkılmış, sonradan yine bizim tarafımızdan restore

edilmiş camiler, türbeler görürsünüz. Biz bunların hepsine sahip olmak için değil, oralara hizmet etmiş olmak için yardım ederiz.” dedi.

1990 ve 1991 yılından itibaren Diyanet İşleri Başkanlığı'nın özellikle Türk cumhuriyetlerine önemli hizmetler götürdüğünü, bu bölgede eğitim hizmetlerine ağırlık verildiğini, Türkiye'ye bir çok öğrencinin getirilerek eğitime tabi tutulduğunu anlatan Rıdvan Çakır, “Sizlerin de ülkemizde hem bizi tanıyarak, hem ülkemizi tanıyarak burada tahsil görmenizden memnun olduk. Sizi kendi çocuklarımız gibi görerek, şimdi buradan kendi ülkelerinize uğurlayacağız. Ben hepinize bundan sonraki hayatında başarılar diliyorum.” dedi.

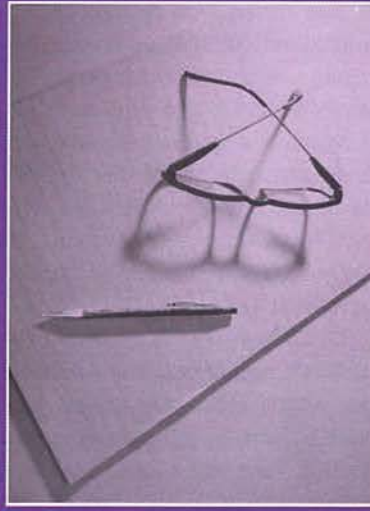

Yeni bir eğitim ve öğretim yılı başlamak üzere. Bu sebeple ve âdet olduğu üzere Vakıf Bülteni de bu sayısında eğitime ağırlık vermiş durumda. Dolayısıyla biz de bu yazımızda eğitim ve etkileri üzerinde bir miktar durmayı uygun buluyor ve öncelikle eğitimin tarifi ile işe başlamak istiyoruz.

Eğitim nedir? Diye sorulacak bir soruya hemen herkes üç aşağı beş yukarı kendince bir cevap verebilir. Verilecek cevaplar ise az çok birbirinden farklı olacaktır. Bunun sebebi, büyük ölçüde, cevap veren kişinin almış olduğu eğitimidir. O zaman biz de sözlüklerden istifade ederek eğitimin bir tanımını yapmayı deneyelim. Sözlükler eğitimi şöyle tarif etmektedirler:

Eğitim, 1- Bir çocuk ya da ergenin yetişmesinin yönlendirilmesi. 2- Bir kimsenin herhangi bir etkinlik alanında yetiştirilmesi; bu alanda bir kimse ya da bir grupça edinilen ahlaksal, kültürel, entelektüel ya da teknik bilgiler bütünü. 3- Bir yetiyi, bir organı yönemli bir biçimde geliştirmeye özgü araçların kullanılması.⁽¹⁾ Bir başka sözlükte ise eğitim konusunda şu bilgilere yer verilmektedir: 1- Belli bir bilim dalı veya sanat kolunda yetiştirme, geliştirme ve eğitime işi. 2- Çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine yardım etme, terbiye.⁽²⁾

Görüleceği üzere; eğitimde bir yönlendirme ve yönlendirenin istediği gayeye hizmet vardır. Günümüzde eğitim hizmeti en büyük otorite olan devlet tarafından veya devletin yasalarla belirlediği kurallar çerçevesinde özel sektör tarafından verildiğine göre temelde devlete ve devletin gösterdiği gayeye hizmet söz konusudur. Devletler milletler tarafından kurulan müesseseler olduğuna göre, eğitimin temel gayelerinden birisi de devleti teşkil eden milletin milli değerleriyle, örf ve ananeleriyle, kanun ve nizamlarıyla, ayrıca hedefleriyle uyumlu fertler yetiştirmektir. Bu özellikleriyle eğitim hizmeti, milletlerin istikbali açısından en önemli hizmet olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun içindir ki; kendisini

Eğitim ve...

Ömer SAĞLAM

Eğitim Kültür ve
Sosyal Hizmetler Müdürü

ayakta tutan halkını eğitmek, bütün devletlerin asli fonksiyonlarından birisi olarak tezahür etmiştir. Bu, tarih boyunca hep böyle olmuştur.

Tarihin derinliklerine girdikçe görülecektir ki; eğitime önem veren ve eğitilmiş fertlerden müteşekkil milletlerin kurdukları devletler çok daha uzun ömürlü veya çok daha etkili olmuşlar, eğitime önem vermeyen milletlerin kurdukları devletler ise ya kısa ömürlü olmuşlar, ya da ancak başka devletlerin siyasi ve kültürel etki alanları içinde hayatîyetlerini devam ettirebilmişlerdir. Bugün bir Çin Medeniyeti'nden, bir Mısır Medeniyeti'nden, bir Roma Medeniyeti'nden ve ne dersek diyelim bir Yunan Medeniyeti'nden söz edilebiliyorsa (Çünkü benimseyelim veya benimsemeyelim Sokrates, Aristo, Eflatun, Demokritos ve daha bir çok eski Yunan düşünürünün görüşleri günümüzde bile etkisini sürdürülmektedir), bunun sebebini esas olarak bu medeniyetleri kuran insanların eğitime verdikleri önemde aramak gerekir. Kezâ diğer Türk devletlerine göre Osmanlı İmparatorluğu'nun çok daha uzun süre varlığını koruyabilmesinin altında yatan asıl sebebi de bu devletin

eğitime verdiği önemde aramak gerekir diye düşünüyorum. Nispeten kısa ömürlü olsa da Göktürk Devleti'nin diğer Türk devletlerine nazaran çok daha tanınıyor olmasını ise eğitilmiş insanların vücuda getirmiş olduğu Orhun bideleri'ne bağlamak bir abartma olmaz sanırım. Bunun gibi tarihte kurulan hemen bütün devletlerin ve bu arada Türk devletlerinin yıkılışında etkin olan en büyük âmilin de yine eğitimsizlik olduğu, idarenin iyi yetişmemiş kişilerin eline geçmesi olduğu görülür. Bu durum, Hunlar için de, Göktürkler için de, Selçuklular için de, Osmanlılar için de böyle olmuştur. Nitekim tetkik edildiğinde görülecektir ki; 600 senelik Muazzam Osmanlı Medeniyeti'nin tarihe karışmasındaki en büyük etkenlerden birisi, diğer bir çok kurum gibi medreselerin de yozlaşması, buralardaki eğitim kalitesinin düşmesi ve özellikle pozitif ilimlerin ısrarla görmezden gelinerek dünyadaki ilmi inkişafı ayak uydurulamaması olmuştur. Dolayısıyla milletlerin kalkınması, refahı ve devletlerin uzun süre ayakta kalabilmesi ile eğitime verilen önem arasında yakın ve doğru bir ilişki mevcut bulunmaktadır. Bu sebeptendir ki; Mustafa Kemal Atatürk, "Öğretmenler, yeni nesil sizlerin eseri olacaktır!" diyerek Türk Devleti'ni yönetecek ve böylece milletin bekasını sağlayacak fertlerin ancak öğretmenler tarafından verilecek eğitim ve öğretimle şekilleneceğini en veciz şekilde anlatmıştır.

Şu meşhur fıkra, eğitimin ve iyi yetişmiş öğretmenlerin milletlerin mukadderatı ve kişilerin başarısı üzerinde ne denli etkili olduğunu ne güzel anlatmaktadır: Tahtaya sözlüye kalkan ve öğretmenin sorduğu soruya cevap veremeyen öğrenciye öğretmen çıkışır; "Ayıp ayıp, Büyük İskender senin yaşında iken dünyayı fethetmişti!". Öğrenci cevap verir "İyi ama öğretmenim, Büyük İskender'in hocası Aristoydu!".

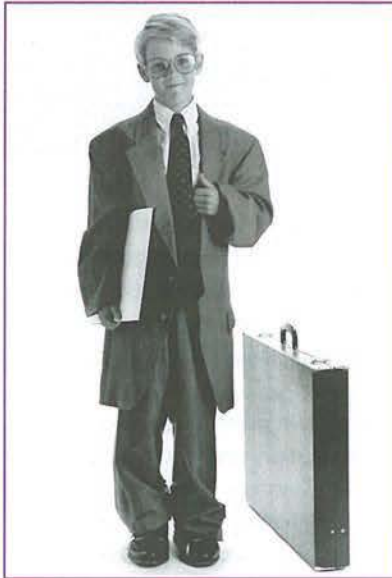
Makedonyalı Büyük İskender ki; Balkanlar'dan kalkmış tâ Mısır'a ve Hindistan'a kadar olan geniş bir coğrafyada egemenlik kurmuş, 30'lu yaşlarda ise vefat etmiştir. Yani kısacık ömrüne büyük başarıları sığdırmış bir şahsiyettir. Ki; Müslüman Tefsirciler

bile onun bu başarılarından etkilenmişler ve Kur'an'da adı geçen Zülkarney'nin Büyük İskender olabileceği üzerinde durmuşlardır. Aristo ise, bilim ve düşünce tarihine damgasını vurmuş, bugün bile fikirlerinden istifade edilen bir düşünür hüviyetindedir. Bu konuda kendi tarihimizden de örnekler vermek mümkündür. Bilindiği gibi Göktürklerin en büyük Hükümdarı Bilge Kağan'dır. Ancak perde gerisinde Askeri Dehâ Kültigin ve vezir Bilge Tonyukuk vardır. Selçukluların en parlak dönemi Alparslan ve Melikşah'ın hükümdar olduğu dönemdir. Ancak perde gerisinde bir siyasi dehâ olan vezir Nizamülmülk bulunmaktadır. Osmanlı İmparatorluğu, küçük bir beylikten bir cihan imparatorluğu şekline dönmüşse perde gerisinde yine Şeyh Edebâli, Şemseddin Buhâri (Emir Sultan), Molla Gürâni, Molla Zeyrek, Şemseddin Fenâri, Kemal Paşazâde, Zembilli Ali Efendi ve Ebussuud Mehmet Efendi gibi öğretmen ve âlimler bulunmaktadır. Nasıl ki Büyük İskender Aristo'dan etkilenmişse, Osmangazi Şeyh Edebâli'den, Yıldırım Bayezid Şemseddin Buhâri'den, Fatih Sultan Mehmet Molla Gürâni, Molla Zeyrek ve Molla Fenâri'den, Yavuz Sultan Selim İbn Kemal'den, Kanuni Sultan Süleyman ise Ebussuud Mehmet Efendi ve Zembilli Ali Efendi'den güç almışlardır. Mustafa Kemal Atatürk'ün, kısa sürede Anadolu'da birlik ve beraberliği temin ederek milleti zafere ulaştırmasında Ankara'da Rıfat Efendi, Denizli'de Ahmet Hulusi Efendi ve Amasya'da Abdurrahman Kâmil Efendi gibi ileri görüşlü âlimlerin büyük katkısı olmuştur.

Diğer millet ve medeniyetlerin geçmişinde de benzer özellikler olmakla birlikte, Türk Tarihi, özellikle de Türk Devletleri'nin yükselme, gerileme ve dağılma dönemleri tetkik edildiğinde karşımıza çıkan önemli bir konu vardır. O da şudur; yükselme ve gelişme dönemlerinde devlet güçlü, hükümdarlar dirayetli, eğitim kurumları ilmi bakımdan ileri seviyede, alimlerle hükümdarları bile yönlendirecek kadar istidatlı ve devrinin en yetkili bilim ve düşünce adamı durumundadır-

lar. Bazı dönemlerde ise devletler zayıf, hükümdarlar silik, medreseler bozulmuş, âlimler ise yeteneksizdirler. Demek ki; büyük işler yapmak için iyi bir eğitimden geçmek gerekirken, kendi sahasında büyük işler yapmak için de ancak kendisinden daha yetenekli öğretmenlerden ilim tahsil etmek, en azından onların kılavuzluğuna başvurmak lazım gelmektedir.⁽³⁾

Eğitimin insanların, devletlerin ve milletlerin hayatındaki önemini bu şekilde vurguladıktan sonra, kısaca dinimizin eğitime bakış açısını da tespit etmekte yarar var sanıyorum. İslam Dini'nin eğitime verdiği önemi kimi Kur'an âyetlerinden ve Hz. Peygamber ile ashabın büyüklerinin söz ve

davranışlarından hareketle tespit etmek mümkündür; "...eğer bilmiyorsanız, bilenlere sorun"⁽⁴⁾, "...(Resûlüm) De ki: Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Doğrusu ancak akıl sahipleri bunları hakkıyla düşünür"⁽⁵⁾ şeklindeki yet-i Kerimeler, bize bilginin ve bilgi öğrenmenin önemini açıkça anlatmaktadır.

Hz. Peygamber'e gelen ilk vahyin Kur'an'ın 96. Sûresi olan Alak Sûresi'nde dile getirildiği haliyle "Okul" ilâhi emriyle başlaması, Hz. Peygamber'in, Mescid-i Nebvî etrafında yaptırdığı mekânlara yerleştirdiği ve Aşhab-ı Suffe denilen insanları eğitmeye çalışması (ki; Peygamberden en çok

hadis rivayet edenlerden birisi olan Ebû Hüreyre Aşhab-ı Suffe'dendir), savaşlarda esir alınan okuma-yazma bilen müşrik esirleri okuma-yazma bilmeyen Müslümanlara okuma-yazma öğretmeleri karşılığında serbest bırakılması, ilim öğrenmeyi sık sık ashabına tavsiye etmesi ve ilim adamlarına vermiş olduğu değeri (limlerin mürekkebinin şehitlerin kanıyla kıyaslamak, İlimin Çin'de de olsa aranıp bulunmasını ashabına tavsiye etmek, mescitte duâ edenlerin değil ilim öğrenmeye çalışanların yanına oturmak şeklinde) söz ve fiilleriyle göstermeye çalışması, 4. Halife Hz. Ali'nin "Bana bir harf öğretmenin kölesi olurum" şeklindeki veciz sözü, hep İslam'ın ilim öğrenmeye ve eğitime vermiş olduğu ehemmiyeti anlatmak içindir.

Tarihi bilgilerimizi ve yüce dinimizin eğitime vermiş olduğu önemi üst üste koyduğumuzda varmış olduğumuz kanaat; **"Eğer millet olarak ayakta uzun süre kalmak istiyorsak vatandaşlarımızı ve devletimizi idare ederek mukadderatımıza yön veren insanlarımızı her yönden en iyi şekilde yetiştirmek zorundayız"** şeklindedir. İyi yetişmiş insan demek, iç dünyası millî ve manevî değerleriyle barışık ve dış dünyaya açık insan demektir. Bir yandan zamanın gerektirdiği pozitif bilgilere sahip olurken, öbür yandan kendi milletinin öz dinamiklerini içine sindirmiş insan demektir.

Eğitim hizmetlerinin, istikbalini düşünen devletlerin asli fonksiyonlarından birisi olduğunu yukarıda söylemiştik. Bununla birlikte bu hizmetlerin oldukça pahalı hizmetler olduğunu da söylememiz gerekir. Demek ki, ekonomi ile eğitim arasında da çok yakın ve çift taraflı bir ilişki bulunmaktadır. Çünkü ekonomik kalkınma ve iktisadi refah nasıl ki iyi eğitimin bir sonucu ise, iyi eğitim de ancak bol ekonomik kaynaklarla mümkün olabilmektedir (Bugün batılı gelişmiş ülke üniversitelerine duyulan ilginin temelinde bu gerçek yatmaktadır). Oysa dünya nüfusu hızla artmakta, artan nüfusa paralel olarak ihtiyaçlar da çeşitlenerek artış göstermektedir. Böyle olunca eğitime ayrılan kaynaklar da sürekli olarak azalmakta-

dir. Bu tespit, en azından bizim gibi gelişmekte olan veya az gelişmiş ülkeler için doğru bir tespittir. Çünkü dünya-daki kaynaklar, çoğu kere nüfusla aynı oranda artmamaktadır. Artsa bile bu kaynaklar dünya üzerinde dengeli olarak dağıtılmadığından bir tarafta refah içinde yüzen milletler, diğer tarafta açlıktan ölen insanlar ortaya çıkabilmektedir. Bilim adamları bu duruma sanayi devriminden çok önceleri, yani geçim kaynaklarının sadece tarım ve ticarete dayalı olduğu devirlerde dikkat çekmişler ve Thomas Robert Malthus gibi kimi bilim adamları, daha 18. yüzyılda iktisadi kaynakların artan nüfusu beslemeyeceğinden hareketle nüfus planlaması üzerinde durmuşlardır. Zamanla bu tahminler sanayi üretimi ile yıkılmaya çalışıldıysa da bu durum uzun süreli olmamış ve Malthus gibi bilim adamlarını haklı çıkaracak görüntüler ortaya çıkmaya başlamıştır. Çünkü bugün bile bazı Afrika ve Güneydoğu Asya ülkelerinde açlıktan ölen insanlar, diğer bir çok ülkede ise insanca yaşama standartlarının çok altında yaşamak zorunda kalan insanlar bulunmaktadır.

Sahip olduğu kaynaklar ihtiyaçlarını karşılamayan veya sahip olduğu zenginlikleri kat kat arttırarak dünyaya hükmetme isteğinde olan kimi güçlü devletler, geçmişte tabii kaynakları bol olmakla birlikte yeterli gücü olmayan ülkeleri kuvvete bağlı olarak sömürmekte iken, bugün dünya ticaret dengelerini kendi lehlerine çevirmek suretiyle sömürmeye başlamışlardır. Bu tutum, zaten güçlü durumdaki bu ülkelerin bütçünün güçlenmesini sağlarken, diğer taraftan fakir durumdaki ülkelere de tam tersine bütçünün fakirleşmesine yol açmıştır. Zenginleşen ülkelere yaşayan insanların hayat standartları gittikçe yükselirken, tabii kaynaklarını zengin ülkelere kaptıran ülke insanları ise bütçünün açlığın pençesine sürüklenmiştir. Daha da önemlisi, zengin ülke vatandaşlarının sahip olduğu sosyal ve ekonomik imkanlar, zengin ülkelere karşı fakir ülke insanları üzerinde değişik etkiler yaratmıştır. Bu etkilerin önemli iki tanesini, fakir ülkelere zengin ülkelere doğru yönelen göçler (Buna beyin göçü de dahildir) ve

fakir ülke vatandaşları tarafından zengin ülkelere karşı yönelen tepkisel hareketler ve hatta yöneltilen saldırılar (terör olayları) olarak zikretmek mümkündür.

Bu genel perspektiften sonra ülkemizin durumuna bakacak olursak; Türkiye'miz, (devletlerin hayatı dikkate alındığında) henüz genç bir devlettir. Problemleri bir coğrafyada bulunmaktadır. Kendi dışında gelişen problemlerden etkilenmesinin yanı sıra tarihinden gelen kendine has kimi problemleri de bulunmaktadır. Cumhuriyetin kurulmasından sonra olağanüstü gelişmelere sahne olmakla birlikte henüz yeterli sanayi ve teknolojik gelişmeyi elde edememiştir. Yeterince sermaye birikimi sağlanamamıştır (Cumhuriyetin ilk yıllarında uygulanan devletçilik politikasının temelinde ve bu yıllarda faaliyete geçen kimi sanayi tesislerinin devlet eliyle kurulmasının altında ülkemizde yeterince sermaye birikimi olmamasının ve teşebbüs ruhunun yeterince gelişmemesinin yattığı bilinmektedir). Dış ticaret dengesi henüz kurulamamıştır (Uluslararası finans kurumlarından krediler almamız bu yüzdendir). Bu sebeple zaman zaman ekonomik istikrarsızlıklar yaşanmaktadır. Bütün bu olumsuz şartlara rağmen özellikle son 25 yılda alınan bir kısım tedbirlerle eğitim konusunda oldukça büyük mesafeler alınmış bulunmaktadır. Düzenlenen okuma-yazma seferberlikleri sayesinde toplam nüfus içinde okur-yazarların oranı yükseldiği gibi, okullaşma oranında da önemli mesafeler kat edilmiştir.

Son 10-15 yıl içinde üniversitelerimizin ve bu üniversitelere bağlı fakülte ve yüksek okulların sayısında önemli artışlar olmuştur. Bununla birlikte açılan bunca üniversite ve yüksek okullara rağmen hâlâ bütün gençlerimize yüksek eğitim imkanı verilememesi ve hâlâ yapılan sınavlarla gençlerimizin büyük çoğunluğunun istemeyerek de olsa okumaktan mahrum bırakılması milletimiz için üzüntü kaynağı olamaya devam etmektedir. Öte yandan üniversiteyi bitiren bir çok gencimizin ekonomik sıkıntılar sebebiyle işsiz kalmaları da ayrı bir üzüntü kaynağıdır. Burada karşımıza çıkan en önemli konu, devlet kaynakla-

rının halkın eğitim ihtiyacının karşılanmasına kâfi gelmediğidir. Son yıllarda sevindirici bir gelişme yaşanmaktadır. O da özel sektörün ve hayırseverlerin eğitim hizmetinin içine çekilmesidir. Özel sektör, ya okullar ve öğrenci yurtları tesis ederek devlete hibe etmekte, ya mevcut okullara ve yurtlara maddi kaynak sağlamakta, ya da bizzat okul ve yurt işletmeciliği yapmaktadır. Öğrencilere verilen özel sektör bursları da eğitim hizmetinin bir parçası olarak zikredilebilir. Devletimizin bu konuda yapmış olduğu kanuni düzenlemeler, özel sektörün önünü açmış, böylece özel sektör eğitim konusunda devletimizin yükünü paylaşmış bulunmaktadır. Bu devlet-vatandaş işbirliğinin ve kaynaşmasının da en güzel göstergelerinden birisidir. Bununla birlikte özellikle insanlarımızın yaşam standardı, eğitim ve sağlık hizmetleri gibi konularda bir çok eksikliklerimiz bulunmaktadır. Nüfusunun büyük bölümü genç olan ülkemizde kimi ekonomik meseleler ve işsizlik problemi söz konusudur.

Buraya kadar verilen bilgilerden hareketle diyebiliriz ki; ülkemizin içinde bulunduğu kimi olumsuz şartlar ve yokluğunu çektiğimiz kimi eksiklikler ve problemler bizi asla yıldırmamalıdır. Bu problemler bizim için aşılamaz problemler değildir. Çünkü bu millet, tarihte bütçünün ülkesini ve vatanını kaybetme riskiyle karşı karşıya kalmış, hatta çok eskilerde vatanını ve bağımsızlığını bütçünün kaybetmiş, ancak umudunu kaybetmemiştir. Böyle olduğu içindir ki; yabancıların umutsuz gibi gördükleri ortamlarda dahi silkinip ayağa kalkmasını bilmiş, en karanlık günlerde dahi özgürlüğüne kavuşmayı başarabilmiştir. Devlet ve millet işbirliğiyle daha nice problemleri kolayca halledebileceğimize olan inancımız tam ve sarsılmazdır. Saygılarımızla...

(1) Büyük Larousse: c.7, s.3550

(2) Türkçe Sözlük, Türk Dil Kurumu

(3) Osmanlıların gerileme ve dağılma dönemlerinde, devletin zayıflamasına paralel olarak devlet idaresinin dirayetsiz ve yeteneksiz insanlara eline geçtiği, diğer birçok kurum gibi adalet ve eğitim kurumlarının da yozlaştığı bilinmektedir.

(4) Nahl Suresi, 16/43

(5) Zümer Suresi, 39/9

Romanya'dan Gelen Öğretmenler Vakfımızı Ziyaret Etti

HAKİMİYET KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

Vakfımız tarafından Romanya'da açılan Mecidiye Kemal Atatürk İlahiyat ve Pedagoji Lisesi öğretmenleri ülkemizi ziyaret ederek, Türkiye'nin tarihi ve turistik yerlerini gezdiler. Bu esnada Vakfımızı da ziyaret eden öğretmen topluluğu, Vakfımız ve Diyanet İşleri Başkanlığı'nın gerçekleştirdiği faaliyetler hakkında bilgi aldı.

Yurtdışındaki soydaş ve dindaşlarımızın dini, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını giderme noktasında önemli hizmetler sunan Vakfımız, Romanya'nın Mecidiye bölgesinde 1995-1996 öğretim yılında açtığı lise ile bölge insanının ihtiyacını karşılamayı hedeflemiştir.

Romanya'nın demokratik yönetime geçmesiyle birlikte, bu ülkede dini hizmet, din eğitim- öğretimi ve cami açılması gibi faaliyetler hız kazandı. Dinî alandaki hareketlerde bir canlılık meydana geldi ve dinî hizmet gibi faaliyetler hız kazandı. Bunun sonucunda insanlara İslâmı doğru ve hurafelerden uzak bir şekilde öğretecek, yılların açlığını gidecek, gönüllere sevgi, hoşgörü tohumları ekecek din adamı, din hizmetlisi yetiştirecek okullara ihtiyaç duyuldu.

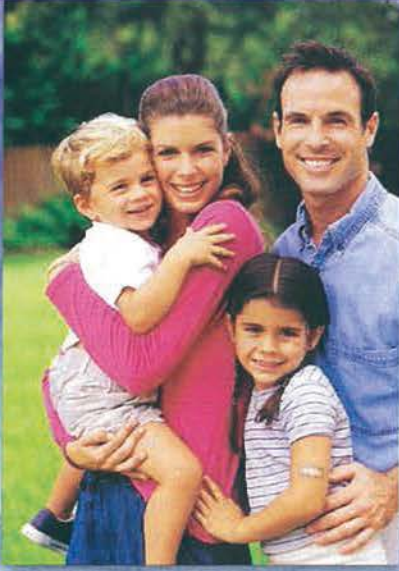
Müslüman Türklerin Romanya'da faaliyet gösteren teşkilatları din eğitimi ve öğretimi konusunda,

din adamı yetiştirilmesi hususunda Müslüman ülkelerden destek istediler. Sovyetlerin dağılmasından sonra Türk cumhuriyetlerinin yanında yer alan ve buradaki soydaşlarımızın dinî ihtiyaçlarını gidermeye çalışan Türkiye Diyanet Vakfı bu çağrıya cevap vererek, Türk cumhuriyetlerinde olduğu gibi Romanya'da da Müslümanların yoğun olduğu Mecidiye bölgesinde ilk defa 1937 yılında II. Sultan Mahmud'un emriyle Babadağ'da inşa edilen ve 1901 yılında Mecidiye'ye nakledilen, 1965 yılında varlığını yitiren bir medreseyi yeniden hayata kavuşturarak "Mecidiye Kemal Atatürk İlahiyat ve Pedagoji Lisesi" adı altında bir lise açtı.

Azınlık statüsü taşıyan bu okulun ilahiyat bölümünden mezun olan öğrenciler, Romanya'daki Müslüman Türkler için vaiz, müftü, imam-hatip gibi dinî hizmet elemanı yetiştirmeyi, Pedagoji bölümünden mezun olanlar ise Romanya'daki Müslüman Türklerin ana dili olan Türkçe dersi öğretmenliği ihtiyaçlarını karşılamayı hedef alıyor.

Romanya'da Türkiye Diyanet Vakfı'nın üstün gayretleri neticesinde açılan bu okulun bütün masrafları da yine Türkiye Diyanet Vakfı tarafından karşılanmaktadır.

Ana-Baba Olma Olgunluğu

Yard. Doç. Dr. Hüseyin AĞCA*

Olgunluk kişide; söz ve hareketlerde süreklilik, olay ve durumlar karşısında sabırlı, temkinle, soğukkanlılıkla tavrı alma şeklinde ortaya çıkar. Olgun kişide, sinirli, heyecanlı, düşünmeden harekete geçme halleri çok ender gözlenir. Olaylara serinkanlılıkla bakar, doğru ve uygulanabilir kararlar alır. Dinlemeyi bilir. Mantıklı değerlendirmeler yapar. Kararı belki geç verir. Fakat, isabetle verdiği bu kararları ciddiyetle takip eder, sonuçlandırır. Üşengeç değil, enerjiktir. İnatçı değil, azimlidir. Karıştıcı değil, düzenleyicidir. Ürkütücülük, korkutuculuk yerine çekici ve yaklaşımcıdır. İnsanları elinden tutup gezdirmeye hevesli değildir. Sadece onlara kendi güçleriyle ayakta durmalarını, ulaşabilecekleri hedeflere kendi imkanları ile ulaşmalarını öğütler ve bunu onlardan gelen talepleri karşılamak için yapar.

Yukarıda belirtilmeye çalışan nitelikler, hatta daha da fazlasının ana-babada bulunması istenir. Evlilik şemsiyesinin altına giren iki insan, öncelikle birbirinden bu olgunluğu bekler. Fakat bu beklenti daha çok çocuklarda ve ailenin küçük yaştaki öteki üyelerindedir.

Her çocuk ana ve babasında olağanüstü bir güç, erişilmesi zor bir mükemmellik görür. Her meseleyi onların çözeceğine, her engeli onların aşacağına, bütün imkansızlıkları onların yeneceğine inanır. Hele hele ekonomik boyutu olan istekleri-

nin karşılanmasında çocuk, en ufak bir sınırlanma olacağını düşünemez. Sadece ister.

İşte ana-baba olgunluğu; ailenin genç üyelerinin bu tavırları karşısında; sabırlı, anlayışlı, hoşgörülü tavrı almalarıyla ortaya çıkar. Olgun ana-baba susturan değil, dinleyen ana-babadır. Küstürme yerine barıştırmayla amaç edinir.

Olgunluk en genel anlamda, psikolojik olarak tahammül göstermek demektir.

Biyolojik ve hukuki anlamda ana-baba olma kararı alan karı-kocanın kendisine soracağı ilk soru olmalıdır: Ana-baba rolünü başarıyla oynayacak kadar olgunlaştık mı? Dikkat edilirse bu soru birinci çoğul şahıs, yani biz öznesi tarafından sorulmaktadır. Çünkü; sağlıklı bir yuvadan söz edebilmek için her iki temel direğin birden ve bir arada sağlam olmaları gerekir. Ana-baba olgunluğuna sadece birinin ulaşmış olması yetmez. Hatta bu, ikisinin birden olgunlaşmaması kadar olmasa da yine de pek çok olumsuzluğun sebebi olur.

Çocuğun, gencin yanlış bir hareketi karşısında ana-baba aynı tepkiyi göstermek durumundadır. Aksi halde eğitilecek kişi; tabir caiz ise, iki cami arasında gidip gelirken namaz vaktini kaçırmak gibidir. Olgunlukla eşitliğin sağlanması oldukça güçtür. Fakat denge sağlamak her zaman mümkündür. Aranan da budur zaten. Ailede eğitilecek kişi yahut kişiler karşısında olgun davranma, tıpkı fizikte-

ki etki-tepki kanununun uygulanmasına benzer. Etkinin şiddeti ile tepkinin dengelidir. ancak eğitimde tepkinin şiddeti ani değil, uzun bir zaman dilimine yayılarak gösterilmelidir. Düzeltmesi gereken yanlış hareket, yalan söz, hatalı tutum etkidir. Olgun ana-baba bu etkiyi anında algılayacak kadar dikkatli olmalıdır. Düzeltici hareketi, yani tepkiyi göstermesi için, bu yanlışlığı yapan kişinin niteliklerini, hareketin yapıldığı ortamı, sebepleri birlikte değerlendirecek kadar geniş ufuklu ve sabırlı davranılmalıdır. Bunu bir örnekle açıklayalım.

Tutunuz ki bir genç, beklenmedik bir şekilde eve içkili geldi. Evde de misafir var. Olgun ana-babanın yapacağı ilk iş, genci uygun bir yöntemle gruptan ayrı bir yere alıp, muhtemel taşkınlığını önlemek olmalıdır. Misafirlerin de olayı gündeme getirmesi yakışık almaz. Aile kendi içine döndüğünde ana-baba oturup mantıklı bir durum muhakemesi yapar. Yani olayın muhtemel sebeplerini beklenmeyen bu durumun hangi şartlarda ortaya çıkmış olabileceğini düşünür. Tabii bu durum karşısında alınacak tedbirleri de tasarlar. Bütün bunlar, ortak bir çalışma ile yapılır. bu arada gençle de ilgilenilir. İçkiden ötürü meydana gelebilecek sağlık problemleri, hiçbir şey olmamış gibi çözülmeye gayret edilir. (Birçok ana-babanın yanlış olarak yaptığı hareket, mesela, midesi bozulan bir insan karşısında, "Bi-

rak ne hali varsa görsün, bana mı danışıp içti, yahut, çeksin cezasını" diyerek, onu daha da zor durumda bırakmaktır. Bu yanlıştır.) İçkinin etkisi geçtikten sonra, genç karşıya alınıp bu hareketin sebepleri birlikte konuşulur. Tekrarını önleyici çareler birlikte bulunup, uygulanmaya konulur. Olayı hiç olmamış gibi kabul edip, ilgilenmemek de bir çeşit tasvip etmek anlamına geleceği için yanlıştır. Tıpkı ilk anda, dünya yıkılmışçasına, aşırı tepki göstermekte olduğu gibi.

Bu ve benzeri durumlarda yapılan yanlışlıklardan birisi de, istenmeyen bir hareket karşısında kalan ana-baba veya öteki aile büyüklerinin, birbirinden oldukça farklı tutumlar takınmalarıdır, demiştik. Bu yola gidilmemelidir. Çocuğun-gencin böyle bir çelişkili durumla sık sık karşı karşıya bırakılması onun, hayat boyu neyin doğru, neyin yanlış olduğu konusunda kararsız kalmasına sebep olabilir.

Aile eğitiminde ana-baba olgunluğunun diğer bir göstergesi de, hangi eğitici rolün hangi aile büyüğü tarafından birinci öncelikle oynanacağı konusunda bir nevi iş bölümü yapılmasıdır. Bu yapılırken, eğitilecek kişinin ilgi, eğilim ve sık sık tekrarladığı yanlışlıklar öncelikle dikkate alınır. Tabii aile büyüklerinin eğitici güçleri, eğitime istekleri, bu işe ayıracakları zaman, hatta cinsiyetleri de göz önünde bulundurulur.

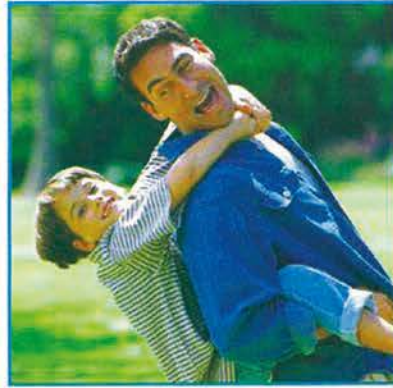
Ana-baba olgunluğu çocuğun-gencin aile içi eğitiminde olduğu kadar, aile dışındaki eğitiminde de etkilidir. Bu olgun ortamda yetiştirilme imkanlarına kavuşan her genç, elinde pusula ile denize açılan kayıkçının güvenini duyar. Hatta, bu haliyle o, akran grubu içinde bir güven kaynağıdır. Nasıl ki bir kötünün yedi komşuya zararı dokunursa, iyi yetiştirilmiş bir gencin de bütün bir apartman, mahalle ve köy gençliğine yararı dokunur.

Özetlemek gerekirse; ana-baba olma olgunluğu gelecek nesil için ciddi bir güvencedir. Bu olgunluk, ananın, çocukları için iyi aşçı, bakıcı ya da çamaşırcı kadın rolünü çok aşan bir sorumluluktur. Baba için de düğmeye basıldığında çocuğa para veren otomatik bir banka makinasından öte bir rol oynamayı gerektirir. Şefkatle disiplini, oksayışla kaş çatmayı, israfla tutumluluğu dengeleyen moral, psikolojik yanı ağır basan bir davranış biçimidir.

Ana-baba olma yaşına ulaşmak veya çocukların ekonomik ihtiyaçlarını karşılayacak güce ulaşmak çok kişi için mümkündür. Ama bunların yetmediği bilinmelidir.

Yaptığımız saha araştırmaları şu acı gerçeği, bütün çıplaklığı ile ortaya koymuştur:

Çağımız dünyasında, gelişen teknolojik imkanları adeta tabulaştıran bir insan grubu ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu grup; kendi öz evladını bile sudan sebeplerle ihmal etmektedir. Çocuk-genç babası ile konuşmak, onunla gezmek, hatta oynamak ihtiyacını ortaya koyuyor. Babadan aldığı cevap, "Sana bilgisayar aldık ki beni rahat bırakasın" şeklindedir. Anasının dizine başını yaslamak için uzanan çocuğa annenin verdiği cevap "Of be çocuk! Sana peluş yüzlü kuş tüyü yastık

aldık, yine de ortada dolaşmanı önleyemedik" tir. Biz bu mutsuz yavrucaklara "Anası sağ, fakat öksüz, babası sağ, fakat yetim çocuklar" adını vermek zorunda kaldık.

Özellikle büyük şehirlerde; ağırlaşan hayat şartları, saptırıcı kitle iletişim araçları, özentili, yarışlı yaşama biçimlerinin yalnızlaştırdığı normal aile çocukları. Bunlara; sadece hukuki mecburiyetlerle bir arada bulunan, ruhen dağılmış aile çocuklarını ekleyiniz. Ya, ana-baba yeteri kadar eğitilmediği, ana-baba olgunluğuna bu sebeple ulaşamadığı için gerekli desteği görmeyen çocuklar, gençler!

Bütün bunları yan yana yazdığınızda; eğitim eksikliği olan yığınla genç; hayatın, okulun yolunu tutuyor. Kök sağlıksız, dal ince. Ama yaprağı, her türlü rüzgardan korumak zorundasınız. Akla ilk gelen çözüm: çocuk yuvaları, çocuk ıslah evleri, genç barındırma yurtları ve nihayet ko-

ruyucu aileler. Ne yazık ki bunların hepsi çocuk adlı çiçekler için birer saksı. Yani Sun'i ortamlar. Hiçbirisi sıcak bir aile yuvasının yerini hiç, ama hiç tutamıyor.

Milletin geleceğinden sorumlu bütün kişi ve makamların; ülkemizde çok şükür fazlaca bozulmamış aile yapımızı sağlam tutmak için, seferber olmaları lazımdır. Aksi halde pek çok alanda bozulan dengeleri yeniden kurmak için sayısız bakanlıklar ihdas etmek, trilyonluk harcamalar yapmak zorunda kalabiliriz. Bunu yapsak bile başarı şansımız fazla değildir. Çünkü yapılan iş temelde yanlıştır. Saksı üretirsiniz. Tabii ortam oluşturamazsınız.

Ailede eğitimin bütün boyutlarıyla gerçekleşmesi, toplumda sosyal problemlerin daha kaynağından söndürülmesi demektir. Karı-koca adayları birbirlerini isabetle seçer, birbirlerinin eksikliklerini hoşgörüyle karşılar, tamamlanmak için gayret gösterirlerse, kısaca aile; zevklerin, kederlerin paylaşıldığı bir eğitim ocağı olarak düşünülürse, kişiler mutlu, toplum huzurlu olur. Gazetelerin aktüalite sayfalarında gördüğümüz, düğün resimlerindeki güler yüzlerin hemen ardından; karısını kesen, kocasını aldatan, çocuklarını sokakta bırakıp kayıplara karışan, sözde aile üyelerinin sergilendiği bir toplumun sağlıklı olduğunu iddia etmek safdillik olur. Hele hele yılda şu kadar TV üretmek, şu kadar kişiyi otomobil sahibi yapmak, bilmem şu kadar banka şubesi açmak gibi durumlar, bu çöküntünün tesellisi olamaz. Önemli olan, kaç kişinin, ana-baba olma olgunluğuna ulaşmış, mutlu yuvalarda bunlardan faydalandığıdır.

Bu açıklamalarımızı konu ile ilgilenenlerin dikkatine bazı rakamları sunarak tamamlıyoruz.

a) 500 suçlu çocuğun %56.3'ü, evliliği ilk altı yılda bozulan ailelerden gelmektedir.

b) 444 hırsız çocuğun % 40'ı, ilk beş yaş içinde anne yahut baba şefkatinden yoksun olanlardır.

c) 316 suçlu çocuğun % 98'ini, baba desteği alamayanlar oluşturmaktadır.

d) Suçlu çocukların sadece % 11'i ana-baba şefkatinde sahip olduğunu söylemişlerdir.

(*) TDV Yayınları "Ailede Eğitim"

KAYSERİ

Geçtiğimiz günlerde Kepsut ilçemizde meydana gelen orman yangınında ülkemizin ciğerlerini oluşturan ormanımız yanarken, bir taraftan da yangında vatandaşlarımızın hayatlarını kaybetmesi herkesi büyük üzüntüye soktu.

Bu vatandaşlarımızın sıkıntılarını hafifletmek amacıyla Kayseri Müftü-

lüğümüz kendi bünyesinde bir kampanya başlatarak, ihtiyaç malzemelerini temin etti ve Kepsut'a gönderdi.

Kayseri Müftülüğümüzün firmalardan temin ederek gönderdiği malzemeler şunlardır:

500 milyon TL. nakit/nakliye bedeli

- 20 adet tv sehbası
- 20 top keçe
- 50 adet yastık
- 2 adet kanepeler
- 2 adet kanepeler
- 6 adet kanepeler
- 10 adet 2*3/60 m* halı
- 4 adet kanepeler
- 20 adet tüplü Ocak
- 20 adet fırın
- 24 kg. havlu
- 20 adet tencere takımı
- 4 adet kanepeler
- 20 adet kanepeler
- 16 adet yatak 90*190
- 24 adet yorgan
- 24 adet çarşaf
- 10 adet kanepeler

Çetinkaya Mensucat

- İpek Kanepeler
- Milkay Tekstil
- Ak Elyaf A.Ş.
- Ladin Kanepeler
- Lükens Kanepeler
- Kilim Kanepeler
- Atlas Halı
- Narinler Kanepeler
- Kumtel A.Ş.
- Kumtel A.Ş.
- Birlik Mensucat
- Ulubaş A.Ş.
- Serap Kanepeler
- Meşe Kanepeler
- Meşe Kanepeler
- Meşe Kanepeler
- Meşe Kanepeler
- İmteks A.Ş.

Necmettin NURSAÇAN Kayseri İl Müftüsü

Yüce Allahımız Rahmandır, Rahimdir. Sevgili Peygamberimiz alemlere rahmettir. Bizim görevimiz ise, yaratana ta'zim, yaratılmışa şefkat ve merhamettir.

Kepsutumuzdaki yangınla sadece bir kısım vatandaşlarımızın ev ve ekinleri yanmadı, aynı zamanda diğer insanlarımızın da yürekleri yandı. Bu yürek yangınlarını biraz serinletmek için teşebbüse geçtik. 8-10 işadamızla görüştük. Hepsinden müsbet cevap aldık. Bir tır dolusu ev eşyası derhal yola çıkarıldı.

Mevlana şöyle bir menkıbe anlatır:

Hız. Ömer zamanında bir yangın çıkar, halk yangını söndürmek için seferber olur. Hız. Ömer "Bu yangın suyla sönmeyiz, sadakayla söner" der. Yine Mevlana'nın "Derdin içinde devayı gör, acının içinde tatlıyı gör" dediği gibi. Aziz Milletimizin böyle felaketler karşısında seyirci kalmayışı takdire layıktır. Sevgili Peygamberimiz "Bir mü'min diğerine yardım ettiği müddetçe, Allah'ın yardımı onun üzerine olur." buyurmuşlardır.

Yangında vefat edenlere Yüce Rabbimizin şehitlik rütbesini lutfetmesini diler, geride kalanlara başsağlığı dileklerimizi sunar, hayırseverlerimizin hayırlarının makbul olmasını diler, benzeri afetlerden mahfuz kalmalarını Yüce Allah'tan niyaz ederim.

SARAYKÖY

Sarayköy Şubemiz tarafından, arsası hayırsever Ümmühan Yoğurtçu tarafından bağışlanan caminin temeli düzenlenen bir törenle atıldı.

Temel atma törenine Sarayköy Kaymakamı Mustafa Döner, Diyanet İşleri Başkanlığı Başmüfettişi Ömer Öztürk, Denizli İl Müftüsü Halil Elitok, daire amirleri ve vatandaşlar katıldı.

2924 m2 alan üzerinde 450 m2 olarak inşa edilecek caminin temeli yapılan dualarla atıldı.

ÇAY

Çay İlçe Müftülüğü ve Vakfımız Şubesi işbirliği ile bir konferans düzenlendi. Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (SAV)'in örnek kişiliğinin anıldığı konferansa konuşmacı olarak Afyon Müftüsü Mustafa Hakkı Özer katıldı. Yine aynı konuda Çay Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Mürsel Türk tarafından da değişik bir günde konferans verildi.

Düzenlediği sosyal etkinliklerle ilçenin takdirini kazanan Çay Müftülüğü ve Şubemiz, emekli olan imam-hatiplere hizmetlerinden dolayı birer şükran plaketi verdi.

BODRUM

Dini, sosyal ve kültürel alanlarda önemli etkinlikler düzenleyen Bodrum İlçe Müftülüğümüz, camilerde açtığı "Cami Dersleri" ve "Camilerde Kur'an-ı Kerim ve Dini Bilgiler" kursları ile halkımızın takdirine mazhar oluyor.

Diyanet İşleri Başkanlığımızın talimatları doğrultusunda Bodrum Merkez Umurça Mahallesi Camii'nde bayanlara yönelik başlatılan cami dersleri kursuna 15 bayan öğrenci katıldı. Belirlenen müfredat çerçevesinde büyük başarı sağlayarak kursu tamamlayan bayan kursiyerler, Bodrum Müftülüğümüz tarafından belge ile ödüllendirilirken, Vakfımız tarafından da hediyelerle mükafatlandırıldı.

Yine "Camilerde Kur'an-ı Kerim ve Dini Bilgiler Kursu" adı altında çeşitli camilerde açılan kurslara toplam 65 öğrenci iştirak etmiş ve bu kursiyerler başarıyla öğrenimlerini tamamlamışlardır.

Bodrum Müftülüğümüz, kursiyerler için "kurs sonu programı" adı altında, bir program tertip etmiştir. Programa Muğla Müftüsü Mahmut Yeleser, İlçe Müftü Vekili Veli Yüceer, kursiyerler ve kalabalık bir topluluk katılmıştır.

Program münasebetiyle birer konuşma yapan Muğla Müftüsü Mehmet Yeleser ile İlçe Müftü Vekili Veli Yüceer kursiyerlerin dini alanda kendilerini iyi yetiştirmelerini ve çeşitli akımların etkisine girmemelerini tavsiye ettiler.

Mehmet ERDOĞAN

Eğitim-Ahlâk İlişkisi Üzerine

**Eğer eğitim denilen
olgı, birikim ve
tecrübeleri doğru
değerlendirmekse
bunun elbette bir
ahlâkî boyutu
olacaktır. Ahlâkî
boyut içermeyen
eğitim faaliyetleri,
insanların bireysel
gelişimini ve
toplumsal uyumunu
sağlamada
yetersiz kalır.**

Eğitim, Arapça terbiye karşılığında kullanılan bir kelimedir. Terbiye ıslah etmek, düzene koymak, idare etmek, eğitmek, gözetmek gibi anlamları içeren bir kavramdır. Dilimizde ahlâkî davranış anlamında da kullanılır. Terbiyeli insan, ahlâklı insan anlamına gelir. Eğitimcilerle göre, yetişkin nesiller tarafından yetismekte olan nesillere yapılan her çeşit etkiye terbiye denilmektedir. Bu, iki yolla yapılır. Biri plânlı, programlı bir şekilde okullarda yapılan eğitimidir ki adı "örgün eğitim"dir. Diğer sosyal hayat içinde yetişkin nesiller tarafından elde edilen bilgi ve tecrübelerin, yetismekte olan nesillere etki yoluyla aktarılmasıdır ki, adı "yaygın eğitim"dir. Ayrıca eğitim olayının olumlu ve olumsuz iki boyutu vardır. Yani iyi eğitim olabileceği gibi kötü eğitim de söz konusu olabilir.

Eğitimin gayesi toplumdan topluma, hatta aynı toplum içinde durumdan duruma değişmektedir. Meselâ meşhur Alman filozofu Hegel, eğitimin gayesini iyi vatandaş yetiştirmek olarak görür. Ona göre iyi vatandaş demek, içinde yaşadığı devletin ahlâk kurallarına uygun olarak yaşayan in-

sandır. Başka bir Alman düşünür Kerschensteiner ise eğitimi, sağlam bir irade terbiyesi olarak tanımlar. Amerikalı eğitimci Dewey, eğitimin gayesini insana kişilik kazandırmak şeklinde değerlendirir.

İslâm'a göre eğitim ile dinin gayesi birbirinin aynıdır. Yani insanları dünya ve ahiret hayatında mutluluğa kavuşturmak, hem dinin hem de eğitimin temel gayesidir. Böylece İslâm eğitimi iyi insan/insan-ı kâmil yetiştirmeyi birinci hedef olarak görmüş olur. (Yard. Doç. Dr. Mustafa Öcal, *Din Eğitimi ve Öğretiminde Metodlar*, TDV Yayınları, Ankara, 2001.)

Bütün bu teknik ifadeler bize, eğitim kavramının karmaşık ama kapsamlı bir olgu olduğunu gösterir.

Ahlâk kelime olarak Arapça'da seciye, tabiat, huy gibi anlamlara gelmektedir. Kavram olarak, iyi veya kötü nitelendirmelere yol açan manevî özelliklerin, huyların ve bunların etkisiyle ortaya konulan iradeli davranışların bütünü demektir. İslâm'a göre ahlâkın gayesiyle eğitimin gayesi birbirine paralel bir olaydır. Hedef, yetişmiş

insan ve onun mutluluğudur. Bu sebeple İslâm filozofları ahlâk üzerinde sayısız eser kaleme almışlardır. (TDV İslâm Ansiklopedisi, C. 2, İstanbul, 1989.)

Eğitimin ve ahlâkın konusu insan olduğu için bütün mesele, insana ve hayata bakış meselesinde düşümlenmektedir. İnsana bakış meselesi, bütün dinlerin ve felsefenin en temel meselelerinden biridir. Dinlerde insan, inanan bir varlıktır. Dinlerde insan, ancak inanma yetisi sayesinde kendi varlığının asıl anlamını kavrayabilir. Felsefe ise insanı, akıl cephesinden muhatap alır ve ona düşünen bir varlık gözüyle bakar.

İslâm medeniyeti, eğitimi ve ahlâkı temel alarak insanı varlığın merkezine koyar. Yani terbiye eden ve eğiten bir üst varlık daha vardır. Batı medeniyeti ise bizzat insanı bir olgu olarak varlığın ve varoluşun temeli görür. İkisi arasındaki fark hayata bakışla ilgilidir. İslâm, hayatı sadece bu dünyadan ibaret görmez. İslâm'a göre bu dünya gelip geçici bir mekândır ve ahiret için bir imtihan yeridir. Esas olan ahiret yurdudur, ama bu dünyada yapıp ettiklerimiz sayesinde ahiret bizim için bir anlam kazanacaktır. Batı medeniyeti ise yaşanan hayatı esas alır. Değer yargılarını ve dünya görüşünü yaşanan hayat üzerinde kurar.

Bu genel değerlendirmeleri eğitim-ahlâk ilişkisini ortaya koymak için zikrettik. Eğer eğitim denilen olgu, birikim ve tecrübeleri doğru değerlendirmekse bunun elbette bir ahlâkî boyutu olacaktır. Ahlâkî boyut içermeyen eğitim faaliyetleri, insanların bireysel gelişimini ve toplumsal uyumunu sağlamada yetersiz kalır. Aynı şekilde ortaya konulan davranışların işlevi ve amacı hakkında bir bilgi ve eğitim sahibi değilsek, o davranıştan beklediği-

miz faydayı bulamayız. Böylece eğitim ve ahlâk olguları işlevsel olarak birbirine bağlanmış olur.

Türkiye gibi batılılaşmayı bir üst kimlik şeklinde algılayan ülkelerde eğitim ve ahlâk arasındaki ilişki yeterince dikkate alınmaz. Buna bağlı olarak toplumda öne çıkan değer yargıları zamana ve şartlara göre çok hızlı değiştiğinden temel ilkelere hassasiyetler belli dönemlerde yıpranmaya/aşınmaya uğrar. Dolayısıyla eğitimden anlaşılan çoğu zaman meslek eğitimidir. Okuyacaksın ve para kazanmak için bir meslek edineceksin. Böylece daha iyi yaşayacak; daha iyi yiyecek, içecek ve gezeceksin! Ahlâk ise toplumda genel geçer kurallara ve iş yasalarına uymakla sınırlandırılmıştır. Burada insan başlı başına bir varlık olarak değil, toplumsal işlevi dolayısıyla edindiği yerle ilişkilendirilerek ele alınır. Kurallarına uygun yapılan bir iş diğer insanlara ve doğal çevreye zarar vermiş olabilir, bunun herhangi bir yaptırımı yoktur. Veya toplumun suç görmediği bir eylemi yapmıyorsan iyi bir insan sayılırsın. Yani ahlâk için artı bir eylem yapmana gerek yoktur. Meselâ hırsızlık yapmayan bir insan erdemli kabul ediliyor. Oysa erdem için hırsızlık yapmamak yeterli değildir. Önemli olan kendinden bir şey katmak, özveride bulunmaktır.

Oysa eğitim ve ahlâk bilinen çağlardan beri bir olgunlaşma, bir arınma ve bir hedef içermektedir. Bunlar aşkın niteliklerdir. Modern toplumlarda eğitim ve ahlâk dünyevileştiği için aşkınlık niteliğini yitirmiştir. Aşkın değerlerden uzak yaşayan insanlar ise hiçbir kural tanımamakta ve sonuçta canavarlaşmaktadır. Modern dünyada bugün, yaşanan sorunların kaynağında yanlış eğitim sistemlerinin uy-

gulamaları ve çarpık ahlâk anlayışlarının getirdiği değerler yatmaktadır. Kendilerine yabancılaşan, manevî ve tarihî değerlerine dönmeyen milletler, kendi içlerinde huzur bulamayacakları gibi diğer milletler tarafından da saygıyla karşılanmayacaklardır. Her toplum tarihten tevarüs edip getirdiği kendi özgün değer yargılarını yeni nesillerine sunmak durumundadır. Bu ise taklitçilikle olacak bir iş değildir. Mümtaz Turhan'ın dediği gibi taklitçilik çağımızın getirdiği bir hastalıktır:

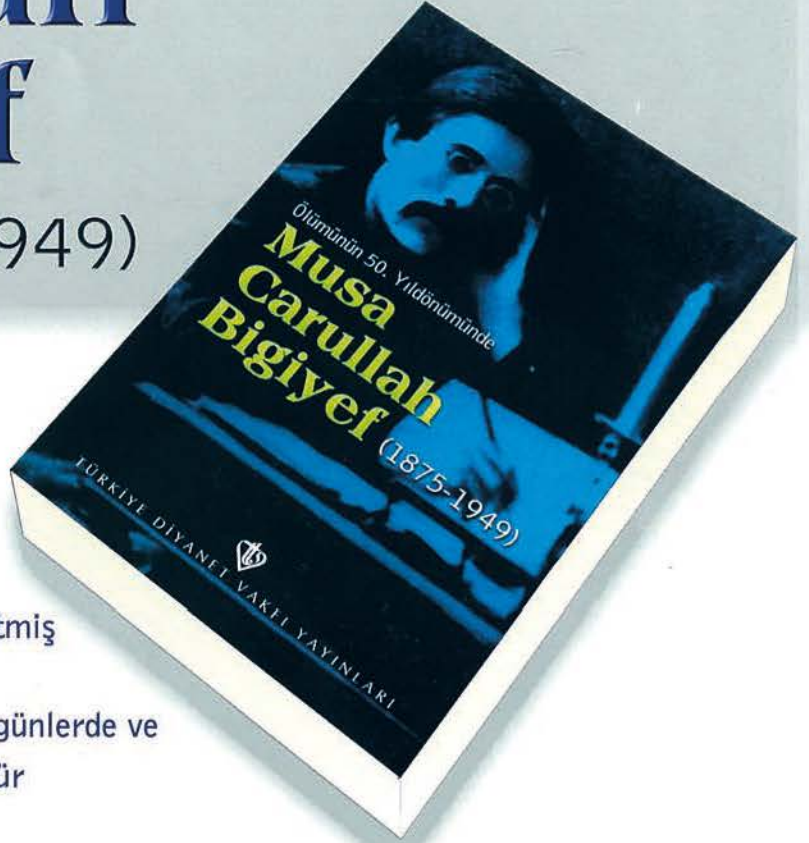
"Taklit edilmekte olan medeniyete karşı duyulan hayranlık arttığı nispette yerli kültürün bazı sahalarında mevcut pasif mukavemetin de azaldığı, körü körüne yeniliklere, cezrlîğe mütemayil zümrenin kuvvetlendiği, taraftarlarının çoğaldığı görülmektedir. Böylece hayran olunan medeniyet mensuplarına benzemek gayretiyle yabancı unsurlar, hemen hiçbir tahdit ve seçime tâbi tutulmaksızın kabul edilirken yerli kültüre ait özlü, karakteristik her şey ya hakir görülmekte veya terk olunmaktadır. Model medeniyetin uyandırdığı hayranlıkla makûs bir nispette yayılan ve derinleşen aşağılık hissinin bir neticesi olmak üzere taklitçilik ve yeniliğe düşkünlüğün salgın bir hâl aldığı bu anlarda, garip olduğu kadar da gülünç olan birçok hâdiselere rastlanmaktadır."

(Prof. Dr. Mümtaz Turhan, *Kültür Değişimleri*, MÜFV Yayınları, 1987.)

Sonuç olarak şunu söylemek gerekir: Eğitim-ahlâk ilişkisinin en temel niteliği tutarlı olmaktır. Kendine karşı, ailene karşı, içinde yaşadığın topluma karşı, doğaya karşı ve hepsini kuşatacak şekilde Yaraticıya karşı tutarlı olmak. Bu sebeple eğitim-ahlâk ilişkisi, Türkçe'mizin güzel bir deyimıyla et ve tırnak ilişkisi gibidir.

Ölümünün 50. Yıldönümünde Musa Carullah Bigiyef (1875-1949)

- ✓ Türk-İslâm düşüncesinin çağdaşlaşma sürecinde kendine özgü öncü bir düşünce adamı
- ✓ Bugün tartışılan hemen her konuda sağlam bir görüş beyan etmiş bir ilim adamı
- ✓ Bir ilim mücahidi; hapislerde sürgünlerde ve gurbet ellerde geçen çileli bir ömür

İslâm tecdit geleneğini bir hareket olarak XIX. yüzyıldan itibaren Mısır'da Cemaleddin Afganî, Muhammed Abduh ve Reşit Rıza; Hind alt kıtasında Seyyid Ahmed Han, Muhammed İkbal ve Fazlurrahman gibi isimlerle başlatmak genel bir eğilim olmuştur. Bu eğilim İslâm tecdidini, çağdaşlık veya modernizm, yenilikçilik veya reformizm çerçevesinde ele alır. Musa Carullah'ın şahsında temsil bulan hareket ise fonksiyonel olarak bir tecdit hareketi olmakla birlikte, amaç ve yöntem bakımından yukarıda zikredilen ilim ve fikir adamlarından ayrılır. Onun yenilikçi görüşü ictihat esasına dayanır. O, ictihadı hayatın en büyük farızası olarak görür ve tarihin her anında ortaya çıkan problemlere, İslâm'ın evrensel mesajını esas alarak yeni çözümler getirmek anlamında kullanır. Ona göre ictihat, nasslardan hüküm çıkarmak, yani istin-

bat değil, İslâm'ın her asırda hayatla bağlantısını kurmaktır.

Musa Carullah'ın Kur'an, sünnet, icma ve kıyas gibi İslâm'ın en temel kaynakları hakkında pekçok yeni görüş ileri sürdüğü bilinmekte, yaşadığı dönemde gerek Müslümanların gerekse insanlığın ortak problemlerine geleneksel din anlayışlarıyla hiçbir çözüm getirilemeyeceği düşüncesini taşımaktadır. Bu amaçla onun, yeni problemlere yeni öneriler getirmeye çalıştığı, ancak bütün bunları yaparken diğer yenilikçilerden farklı bir çizgide durduğu görülmektedir.

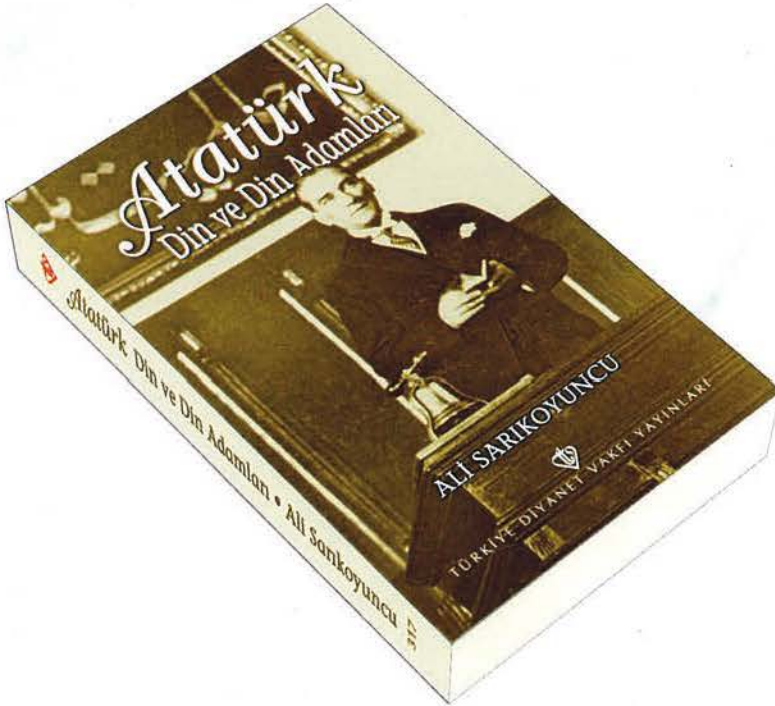
Türk okurlarının Musa Carullah'ı yeterince tanıdığı söylenemez. Vakfımız, onu ve fikirlerini tanıtmak amacıyla düzenlenen bu uluslararası sempozyumun organizasyonunda yer almaktan ve sunulan tebliğleri bir kitap hâlinde neşretmekten mutluluk duymaktadır.

Atatürk

Din ve Din Adamları

ALİ SARIKOYUNCU

- *Atatürk'ün dine bakışı ve dini konularda tutumu*
- *Milli Mücadelede öncü din adamları*
- *Laiklik ve laikliğe bağlı gelişmeler*
- *İbadet dilinin Türkçeleştirilmesi*
- *Bütün bu konuların incelendiği bilimsel bir çalışma.*

“Tarihın zorlu bir döneminde genç bir subay, kendini ulusunun bağımsızlık mücadelesine adar. Bütün olumsuz koşullara rağmen yılmaz ve ulusuyla birlikte başarıya ulaşır. Yeni bir devletin temellerini atar. Bu devlet cumhuriyetçilik, milliyetçilik, halkçılık, devletçilik, laiklik ve inkılapçılık ilkeleri üzerine kurulur. Artık egemenlik kayıtsız şartsız milletindir. Böylece genç cumhuriyet, onun ilerici düşünceleri sayesinde dünya devletleri arasında saygın yerini alır.

Mustafa Kemal Atatürk'ün din ve laiklikle ilgili düşünceleri çok tartışılmıştır. Bazılarına göre o, dini toplumsal hayattan çıkarmak istemiştir. Bazılarına göre ise bundan dolayı dinsizdir. Dini değerleri kullanarak hedefine ulaşmış, sonra da dini ortadan kaldırmaya çalışmıştır.

Gerçekte Atatürk, ne dini toplumsal hayattan çıkarmak istemiş ne de dinin özüne dokunmuştur. Onun mücadele ettiği din adına ortaya çıkan zihniyettir. Atatürk gerçekçi, akılcı, ileriye gören, toplumunu ve dünyayı doğru okuyan, ne yaptığını bilen bir devlet adamıdır. Dine, dini değerlere değil, hurafeciliğe ve din istismarına karşıdır. Bu da din düşmanlığı değildir; gerçek dindarlıktır. Bu sebeple laiklik asla dinsizlik olmadığı gibi Atatürk de dinsiz değildir. Bu bağlamda, Türkiye koşullarında gerçek dindarlık Atatürkçülüğün bir boyutudur.”

